

Revista "Învățământul primar în Gorj"

Numărul 2

Târgu-Jiu /2022

Ministerul Educației
Inspectoratul Școlar Județean Gorj

ISSN 2810-5184 ISSN-L 2810-5184

Nr. 2, Mai 2022

COLECTIVUL DE REDACȚIE:

1. INSPECTOR ȘCOLAR GENERAL: PROF. DANA ELENA CONSTANTINESCU
2. INSPECTOR DE SPECIALITATE: PROF. DIACONU-STOICA ANA-GEORGIANA
3. PROF. ÎNV. PRIMAR CEAUȘESCU ANA-MARIA
4. PROF. ÎNV. PRIMAR GOGELESCU-BĂDIȚA ANA-MARIA
5. PROF. ÎNV. PRIMAR PANĂ ANA
6. PROF. ÎNV. PRIMAR VĂGĂUNĂ ANCA LIDIA
7. PROF. ÎNV. PRIMAR RĂDOI ADRIANA

CONTACT:

revistainvatamantprimargorj@gmail.com

***RESPONSABILITATEA PENTRU TEXTELE PUBLICATE REVINE ÎN EXCLUSIVITATE
AUTORILOR.***

Cuprins

1.	STRATEGII INSTRUCTIV-EDUCATIVE	5
	<i>Vulpe Daniela</i>	
2.	EDUCAȚIA DIGITALĂ - O NECESITATE...	8
	<i>Tîrlea Ana</i>	
3.	BULLYING-UL, O PROBLEMĂ VECHĂ ȘI ACTUALĂ	10
	<i>Adriana-Cristina Rădoi</i>	
4.	UTILIZAREA MANUALULUI DIGITAL LA CLASĂ	13
	<i>Revnic Corina</i>	
5.	VOLUNTARIATUL - O MODALITATE DE DEZVOLTARE PERSONALĂ	15
	<i>Goșea Mihaela</i>	
6.	BUCURIA CREATIVITĂȚII	17
	<i>Brăiloiu Rodica-Cornelia</i>	
7.	DISLEXIA-O PROBLEMĂ MAJORĂ CU CARE SE CONFRUNTĂ UN CADRU DIDACTIC ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PRIMAR	20
	<i>Avram Elena Andreea</i>	
8.	PROTEJAREA MEDIULUI ÎNCONJURĂTOR PRIN PARTICIPAREA LA PROIECTE ETWINNING	22
	<i>Mazilu Alina Victoria</i>	
9.	COMUNICAREA DIDACTICĂ	26
	<i>Delia Valerica Torop</i>	
10.	AUTISMUL – IMPLICAȚII ASUPRA ÎNVĂȚĂRII	29
	<i>Văgăună Anca Lidia</i>	
11.	INTERDISCIPLINARITATEA – PROVOCĂRI CONTEMPORANE	33
	<i>Andrei Violeta</i>	
12.	ANALIZĂ COMPARATIVĂ ÎNTRE STRATEGII DIDACTICE TRADIȚIONALE ȘI STRATEGII DIDACTICE MODERNE	36
	<i>Negrea Cristina</i>	
13.	JOCURILE DIDACTICE – MIJLOACE ACTIVE DE PREDARE ÎNVĂȚARE CENTRATE PE ELEV	39
	<i>Pană Ana</i>	
14.	EXEMPLE DE BUNE PRACTICI ÎN APLICAREA STRATEGIILOR DE PREDARE- ÎNVĂȚARE-EVALUARE	42
	<i>Filip Iulia-Claudia</i>	
15.	ACCENTELE DEMERSULUI DIDACTIC – EXPERIENȚE LA CLASĂ	43
	<i>Niculescu Mihaela Veronica</i>	
16.	INTEGRAREA ȘI EDUCAȚIA INTEGRATĂ	47
	<i>Săceanu Otilia Elena</i>	
17.	PROIECT EDUCATIONAL - „DE LA JOC... EDUCAȚIE FINANCIARĂ”	50
	<i>Vladu Ana Nicoleta</i>	
18.	DEMERS DIDACTIC CENTRAT PE COMPETENȚE CHEIE	53
	<i>Niculescu Mihaela Veronica</i>	
19.	MODALITATI DE ABORDARE A UNUI SCENARIU DIDACTIC CU AJUTORUL TEHNOLOGIEI SI A INTERNETULUI	55
	<i>Catană Minodora Anca</i>	
20.	ROLUL JOCULUI DIDACTIC ÎN ACTIVITĂȚILE DIN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PRIMAR	58
	<i>Gogulescu-Bădița Ana-Maria</i>	
21.	MICUL ȘCOLAR ȘI COMPORTAMENTUL ECOLOGIC	60
	<i>Vasilescu Liliana</i>	
22.	ZIUA NAȚIONALĂ A LECTURII	63
	<i>Uzuru Domnica</i>	

23.	UN PARTENERIAT SPECIAL ÎN CONDIȚII SPECIALE...	65
	<i>Butan Cristina</i>	
24.	ROLUL JOCULUI DIDACTIC ÎN MENȚINEREA MOTIVAȚIEI PENTRU ÎNVĂȚARE A ELEVILOR DIN CICLUL PRIMAR	68
	<i>Dumitrescu Ileana-Daniela</i>	
25.	REMEDIEREA DIFICULTĂȚILOR DE CITIT-SCRIS LA CLASA A II-A - STUDIU DE SPECIALITATE-	70
	<i>Pană Ana</i>	
26.	INDIVIDUALIZAREA ȘI TRATAREA DIFERENȚIATĂ A ELEVILOR ÎN ÎNVĂȚAREA MATEMATICII	73
	<i>Văduva Luiza Adela</i>	
27.	JOCURILE COPILĂRIEI	76
	<i>Văgăună Anca Lidia</i>	
28.	MODALITĂȚI DE INTEGRARE A COPIILOR CU CES	80
	<i>Ceașescu Ana-Maria</i>	
29.	SUPRADOTAREA ACADEMICĂ	83
	<i>Avram Elena Andreea</i>	
30.	MODALITĂȚI DE INTEGRARE A COPIILOR CU CERINȚE EDUCATIVE SPECIALE	85
	<i>Buleac Madalina Olivia</i>	

STRATEGII INSTRUCTIV-EDUCATIVE

Prof. Vulpe Daniela, CCD Gorj

Elevii de astăzi își parcurg anii de școală în condițiile unei explozii informaționale fără precedent. Dimensiunile schimbărilor care se petrec permanent în societatea contemporană reprezintă o provocare serioasă pentru dascăli, cei care răspund de pregătirea copiilor și tinerilor pentru secolul în care am pășit de curând. Cadrele didactice se confruntă cu provocarea de a-i pregăti pe elevi cât mai bine pentru a reuși, pentru a fi prosperi și productivi într-un viitor pe care nu-l putem prevedea în detaliu. Este, practic, imposibil de anticipat ce vor face actualii elevi de gimnaziu când vor termina liceul și vor intra în rândul forței de muncă. Acest lucru este cu atât mai evident cu cât apar în permanență ocupații noi în cele mai diverse domenii de activitate. Pentru a funcționa cu eficiență în lumea viitorului, va fi adesea nevoie de cunoștințe și de perspective complet noi, care să-i pregătească pe tinerii absolvenți pentru situații cât mai diverse. În prezent, informația apare într-un ritm atât de alert, încât specialiștii estimează că, în următorii zece ani, tot ce știm astăzi va deveni inexact sau depășit.

În paralel cu această explozie informațională, se desfășoară și o explozie tehnologică în domeniul transmiterii informației. Cu tehnologia CD-ROM, toate bibliotecile din lume devin accesibile de acasă cu ajutorul unui telefon și al unui computer. Volumul enorm de informații disponibile face să devină imposibil, dacă nu chiar ridicol, să credem că volumul de cunoștințe acumulat în școală ar putea fi semnificativ în comparație cu totalul. Informațiile directe pe care le învață elevii noștri nu vor reprezenta decât o fracțiune din tot ceea ce știu într-un domeniu și o cantitate foarte mică din ceea ce va trebui ca ei să știe în cursul vieții lor¹.

În aceste condiții, dascălului îi revine o misiune mai grea ca oricând: aceea de a găsi calea prin care elevii săi să fie pregătiți să folosească multitudinea de informații din jur bazându-se pe o gândire critică formată în școală, dar care să nu-i îndepărteze de izvoarele de înțelepciune ale înaintașilor lor, de lectura văzută ca un „eveniment al cunoașterii”, chiar dacă obiectivele ce le au de atins se pot obține și prin mijloace mult mai facile.

Într-o lume a roboților și a informatizării, trebuie să nu uităm că literatura este, în fond, o artă (ca și muzica, pictura, sculptura, arhitectura etc.), că arta este o formă specifică a conștiinței umane și că, oricât de multe informații se pot obține printr-o simplă apăsare de taste, nimic nu se

---

¹ Nicola I., *Tratat de pedagogie școlară.*, pag. 27-28.

poate egala parfumul desuet și prietenos ce se ridică dintre filele adevărate ale unei cărți adevărate.

Calculatorul este foarte util atât elevului cât și învățătorului însă folosirea acestuia trebuie realizată astfel încât să îmbunătățească calitativ procesul instructiv-educativ, nu să-l îngreuneze. Calculatorul este extrem de util deoarece nu le poate pune atât de bine în evidență. Astfel, prin intermediul lui se oferă elevilor modelări, justificări și ilustrări ale proceselor și fenomenelor neobservate sau greu observabile din diferite motive.

Permite realizarea unor experimente imposibil de realizat practic datorită lipsei materialului didactic, a dotării necorespunzătoare a laboratoarelor școlare sau a pericolului la care erau expuși elevii și învățătorul. Elevii au posibilitatea să modifice foarte ușor condițiile în care se desfășoară experimentul virtual, îl pot repeta de un număr suficient de ori astfel să poată urmări modul în care se desfășoară fenomenele studiate, pot extrage singuri concluziile, pot emite legi.

Deși efectuarea experimentelor reale este extrem de utilă deoarece, așa cum spunea un proverb chinezesc, „o imagine înlocuiește 1000 de cuvinte”, pregătirea și realizarea acestora consumă timp și material didactic. În același timp, calculatorul construiește contexte pentru aplicații ale contextelor studiate, permite verificarea soluțiilor unor probleme sau identificarea condițiilor optime de desfășurare a unui nou experiment. De asemenea, calculatorul este folosit pentru dezvoltarea capacităților de comunicare, pentru colectarea, selectarea, sintetizarea și prezentarea informațiilor, pentru tehnoredactarea unor referate. Astfel, elevii își dezvoltă capacitatea de a aprecia critic acuratețea și corectitudinea informațiilor dobândite din diverse surse.

Calculatorul permite crearea de situații problemă cu valoare stimulativă și motivațională pentru elevi, îmbunătățirea procesului de conexiune inversă, grație posibilităților de menținere sub control a activităților elevilor. Tehnica modernă și învățământul centrat pe nevoile, dorințele și posibilitățile elevului impune desfășurarea de activități diferențiate pe grupe de nivel.

Elevul poate parcurge materialul avut la dispoziție în ritmul propriu și nu mai este nevoit să rețină cantități uriașe de informație. Trebuie să știe doar să gândească logic și să localizeze informația de care are nevoie. În cazul evaluării se elimină subiectivitatea umană, elevul fiind protejat de capriciile profesorului. Poate chiar să se evalueze singur. Este redusă starea de stres și emotivitatea elevului. Există posibilitatea evaluării simultane a mai multor elevi cu nivele de dificultate diferite. Se pot realiza recapitulări, sinteze, scheme atractive, animate, care să ducă la reținerea mai rapidă a informațiilor esențiale. Se pot realiza jocuri didactice în scopul

aprofundării cunoștințelor și dezvoltării abilităților practice sau îmbogățirii acestora, proiecte, portofolii.

Ciclul primar reprezintă segmentul cel mai stabil al învățământului. Totodată, acesta este și cel mai vechi sub aspect istoric, dispunând de un corp didactic cu tradiții puternice pozitive. El a fost bine gândit și temeinic verificat în practică. Învățarea scris-cititului și socotitului, adică realizarea primei alfabetizări era dezideratul învățământului primar. Azi, ca și în trecut, ciclul primar se prezintă unitar și netulburat de marile zvârcoliri ale didacticii moderne. Structura ciclului, succesiunea claselor, timpul afectat pregătirii primare nu este atins, acest segment al instruirii școlare fiind capabil să preia modernizarea fără schimbări dramatice².

Dacă acceptăm ideea celei de-a doua alfabetizări, adică învățarea calculatorului și celei de-a treia alfabetizări, adică a modernizării determinate de didactica intelectului (creativitate, problematizare) școala nu trebuie să se angajeze într-un proces de transformări radicale în planul finalităților, al obiectivelor și în cel al metodelor.

Bibliografie:

1. Alecu, S. – „Metodologia cercetării educaționale”, Editura Fundației Universitare „Dunărea de Jos” Galați – 2005;
2. Barna, A. - „Îndrumar metodic pentru practica pedagogică”, Editura Fundației Universitare „Dunărea de Jos” Galați – 2004;
3. Bontaș, I. – „Pedagogie” , Editura ALL București -1998;
4. Bârzea, C., Idei pedagogice contemporane, Ed. Didactica și Pedagogică, București, 1993;
5. Cerghit, I. – „Metode de învățare”, Editura Didactică și Pedagogică, București – 2002;
6. Joița, E. – „Pedagogie și elemente de psihologie școlară”, Editura „ARVES”-2003;
7. Nicola, I., Tratat de pedagogie școlară, Editura Aramis, București, 2000.

---

² Joița E., *Pedagogie și elemente de psihologie școlară*, Editura „ARVES”, 2003, pag. 53.

EDUCAȚIA DIGITALĂ - O NECESITATE...

*Prof.înv.primar: Tîrlea Ana
Școala Gimnazială Nr. 1 Motru, Jud. Gorj*

Digitalizarea învățământului reprezintă mai mult decât punerea la dispoziție a unor echipamente performante. E necesară implementarea unor soluții integrate, personalizate, care să răspundă provocărilor momentului ce țin de: accesul la internet, securitate cibernetică, formarea cadrelor didactice pentru utilizarea 100% a softurilor educaționale și crearea de lecții interactive, care să asigure o comunicare facilă între profesori și elevi.

De mai bine de un an digitalizarea a reușit să susțină continuitatea educațională. Dacă la început majoritatea au fost sceptici legat de desfășurarea educației în mediul online, acum, însă, desfășurarea procesului educațional sub formă de ore online a devenit o normalitate. Atât profesorii, cât și părinții și-au dat seama că tehnologia are un impact pozitiv asupra educației, iar ignorarea lor totală până acum nu a fost cea mai bună decizie. Dar desigur că aceste ore online necesită o bună organizare.

Școala online a adus celor mai mulți profesori bătăi de cap cum nici o altă provocare din cariera lor didactică. Cu precădere în țara noastră, care a trecut instant la școala exclusiv online odată cu declanșarea pandemiei, fără să se asigure că elevii și profesorii sunt pregătiți sau nu pentru așa ceva. Empiric vorbind, experiența online s-a dovedit și se dovedește în continuare a fi una neeficientă și nedorită de majoritatea cadrelor didactice.

Chiar dacă la început totul a pornit cam anevoios, din cauza lipsei aparaturii și a slabei rețele de internet profesorii și elevii folosesc intuitiv și în detaliu toate funcționalitățile echipamentelor și tehnologiei de top, pentru **proces de predare-învățare-evaluare atractive și eficiente**.

Avantajele pe care cei mai mulți le aduc în discuție țin de logistica pe care o presupune bunul mers al unei școli. Deplasarea până la școală, folosirea manualelor care trebuie transportate în ghiozdane grele, murdăria care se face cu creta care trebuie cumpărată și transportată la școală etc., toate aceste probleme sunt rezolvate de școala online, unde tot ce-ți trebuie e un gadget cu acces la internet. Pe internet, tabla nu mai trebuie curățată, nu mai trebuie să te miști din casă, nu mai este nevoie să te trezești cu o oră înainte să înceapă cursurile etc. Acestea sunt avantajele educației în sistem digital, dar consider că, puse în balanță cu dezavantajele, acestea cântăresc mult prea puțin.

Desigur că din partea elevilor și studenților există multe păreri bune cu privire la școala online, dar trebuie să ținem cont că acestea sunt păreri subiective. Sunt foarte des întâlniți elevii cărora le convine o școală în care se pot sustrage de la orice responsabilitate, și laptopul/tableta le oferă acest favor din plin.

Închei printr-o scurtă clarificare. Educația digitală ca set de cunoștințe și abilități pe care un individ le are când vine vorba de sisteme digitale este, fără discuție, viitorul. Indivizii care vor avea o educație digitală vastă vor fi cei care vor fi ținta locurilor de muncă din viitor. Cursurile online, webinarile, atelierele și întâlnirile online au devenit tot mai solicitate, indiferent de disciplină, deoarece pandemia a reușit să demonstreze faptul că dorința și perseverența sunt cele care contează și nu prezența fizică într-un spațiu.

Bibliografie:

1. Cea mai bună educație pentru Europa. Disponibil: <https://mecc.gov.md/ro/content/cea-mai-buna-educatie-pentru-europa>
2. Curriculum pentru educație timpurie / Min. Educației, Culturii și Cercet. al Rep. Moldova; echipa de elab.: Maria Vrânceanu [et al.]; coord. gen.: Angela Cutasevici, Valentin Crudu; experți-coord. naț.: Vladimir Guțu; - www.didacto.ro.

BULLYING-UL, O PROBLEMĂ VECHE ȘI ACTUALĂ

*Profesor inv. primar Adriana-Cristina RĂDOI
Școala Gimnazială „Gheorghe Tătărescu” Târgu Jiu*

Problema hărțuirii și discriminării în rândul copiilor a existat dintotdeauna, dar nu s-a manifestat în forme atât de severe ca în prezent. Problemele cu care se confruntă adolescenții în zilele noastre sunt diferite de ceea ce se întâmpla acum un sfert de secol. Comportamentul și reacțiile copiilor față de diferite situații sunt mai violente și mai agresive. Hărțuirea îi poate afecta pe toți în aceeași măsură: cei care sunt hărțuiți, cei care hărțuiesc și cei care sunt martori la hărțuire. Bullying-ul este legat de multe rezultate negative, inclusiv de efecte asupra sănătății mintale, consumului de substanțe și sinucideri. Este important să discutați cu copiii pentru a determina dacă agresiunea - sau altceva - este o preocupare.

Bullying-ul poate determina victimele să experimenteze:

Frică

Depresie

Singurătate

Anxietate

Stimă de sine scăzută

Boală fizică

Gândurile de sinucidere.

Din experiența mai multor profesioniști, victimele și martorii agresiunii apelează foarte rar la ajutor din neîncredere, frică sau rușine, de aceea agresiunea și discriminarea în rândul adolescenților rămân adesea nepedepsite.

În lumina evenimentelor recente – pandemie, carantină, trecerea la o formă mixtă de învățare, experții au remarcat că agresiunea se întâlnește nu numai în mediul școlar. Acum, hărțuirea persistă în mediul online și adesea duce la consecințe și mai tragice, cum ar fi izolarea, traumele psihologice, sinuciderea.

Aspectul cel mai important pe care sociologul l-a subliniat este că toate părțile trebuie să fie implicate în rezolvarea problemei, nu doar agresorul. În același timp, pedepsirea agresorului nu este o metodă eficientă de combatere a bullying-ului, ci mai degrabă îl agravează. Este important să se lucreze pe problemele interne atât cu partea agresoare, cât și cu victima. Doar

astfel va fi posibil să fie găsite adevăratele motive pentru un comportament negativ și, prin eforturi comune, să fie corectat un asemenea comportament.

Departamentul american de sănătate și servicii umane (DHHS) citează studii care arată că cele mai frecvente tipuri de agresiune sunt cele verbale și sociale:

Cercetările arată că agresiunea persistentă poate provoca depresie și anxietate și poate contribui la un comportament suicidal.

Efectele agresiunii pot fi de lungă durată pentru victime, inclusiv frica și anxietatea, depresia și gândurile de sinucidere.

Unii oameni cred că agresiunea este „doar un fapt al vieții” sau „un drept de trecere” și nu o iau în serios ... până când cineva pe care îl cunoaște este rănit de agresiune.

Intimidarea și intimidarea cibernetică la copii și adolescenți sunt ambele o problemă în creștere.

Frica și anxietatea cauzate victimei agresiunii pot face dificilă concentrarea la școală.

Unii copii sunt atât de chinuți de agresorii lor încât aleg de fapt sinuciderea ca alternativă la durerea lor ... ceea ce nu ar trebui NICIODATĂ să fie o opțiune. Copiii trebuie să știe că NIMIC nu este suficient de rău pentru a-și lua viața.

Un studiu realizat în 2014 de cercetători de la King's College din Marea Britanie a constatat că efectele negative asupra sănătății sociale, fizice și mentale ale agresiunii în copilărie sunt încă evidente până la 40 de ani mai târziu.

Similar cu ratele moderne atât în Marea Britanie, cât și în SUA, 28% dintre copiii studiați au fost agresați ocazional, iar 15% au fost agresați frecvent.

Cercetătorii au descoperit că, la vârsta de 50 de ani, participanții care au fost agresați când erau copii erau mai predispuși să aibă o sănătate fizică și psihologică mai slabă și să aibă o funcționare cognitivă mai slabă decât persoanele care nu au fost agresate.

Victimele hărțuirii s-au dovedit, de asemenea, mai susceptibile de a fi șomere, de a câștiga mai puțin și de a avea un nivel de educație mai scăzut decât persoanele care nu au fost agresate. De asemenea, erau mai puțin probabil să aibă o relație sau să aibă un sprijin social bun.

Problema bullying-ului poate fi rezolvată doar prin eforturile comune ale profesorilor, părinților și copiilor. Acest lucru se poate face prin crearea unei atmosfere de încredere atât acasă, cât și la școală. Părinții trebuie să acorde mai multă atenție stării emoționale a copiilor lor, iar profesorii ar trebui să fie mai atenți la situația din clasă. Este necesar să li se explice copiilor că

este nociv să încurajeze un comportament agresiv. La fel, dacă cineva este agresat și are nevoie de ajutor, copiilor nu trebuie să le fie rușine să-i ia apărarea.

Bibliografie:

- ✓ Asher Jay, *Thirteen Reasons Why*, Editura Penguin Group / Editura Leda.
- ✓ Blume Judy, *Blubber*, Editura Bradbury Press
- ✓ Dismondy Maria, *Spaghetti in a Hot Dog Bun: Having the Courage To Be Who You Are*, Editura Cardinal Rule Press
- ✓ Sherman Alexie, *The Absolutely True Diary of a Part-Time Indian*, Editura LB, LITTLE, BROWN AND COMPANY (US) / Andersen Press (UK) / Editura Art, Colecția Young Art
- ✓ <https://www.stompoutbullying.org/effects-bullying>
- ✓ <https://www.stompoutbullying.org/effects-bullying>
- ✓ <https://www.medicalnewstoday.com/articles/283042>

UTILIZAREA MANUALULUI DIGITAL LA CLASĂ

Prof.înv.primar Revnic Corina,

Liceul Tehnologic Turburea

De ce? Aceasta este prima întrebare pe care și-o pune orice cadru didactic, orice elev și orice părinte care aude vorbindu-se despre un manual digital. Cred că soluția unui bun început și a unei implementări de succes este de a prezenta tuturor avantajele pe care le are utilizarea acestui manual digital. Dacă lăsăm la latitudinea fiecăruia să caute singuri avantajele sau dezavantajele nu cred că vom reuși să schimbăm ceva. În general, oamenii sunt destul de reticenți în ceea ce privește schimbările. S-ar putea să nu li se pară ușor să renunțe la un manual tipărit deoarece toată viața a citit doar astfel de cărți. Apoi mai apar mulți care vor spune că au nevoie de tehnologie pentru astfel de manual. Acesta este adevărul: pentru a putea lucra într-o clasă avem nevoie de un laptop/calculator și un videoproiector. Dacă ar lucra și acasă, elevii ar avea nevoie de un laptop/calculator. În anul 2014, în România s-a încercat introducerea în școli a manualelor digitale. Astfel, fiecare manual tipărit a fost însoțit de un CD pe care se afla manualul digital. Deși părea o idee interesantă, nu am întâlnit nici un cadru didactic care să îl folosească permanent și nici un elev care să îl folosească singur acasă. Poate era nevoie mai întâi de o prezentare, atât cadrelor didactice, cât și elevilor și părinților despre funcționalitatea lui și despre numeroasele avantaje ale utilizării lui. Iată de ce mi-am propus să enumăr câteva mari avantaje ale utilizării unui manual digital în procesul de predare-consolidare-evaluare. În primul rând țin să precizez că un manual digital nu reprezintă doar conținutul unui manual tipărit. Nu aceasta este principala diferență dintre ele. Manualul digital conține mult mai multe informații și aplicații. Dacă veți deschide un astfel de manual veți constata că el arată exact ca cel tipărit inițial, dar, dacă începeți să-l răsfoiți, o să constatați că pe cele mai multe dintre paginile sale vor apărea în lateralul paginii mai multe tipuri de aplicații suplimentare. Astfel, apar câteva butoane care fiind apăsată ne vor oferi una din următoarele elemente: un filmuleț ajutător lecției de la pagina respectivă, un rebus, un test grilă, niște poze concludente, un test interactiv, un link ce te trimite la o pagină de internet de asemenea ajutătoare lecției, diverse tipuri de exerciții diversificate sau chiar un test final cu tot cu notare ce te va ajuta să te verifici singur dacă ai asimilat corect noțiunile din noua lecție. Iată ce multe sunt și nu le-am enumerate pe toate. Iată cât de multe materiale pot fi adăugate în plus la o lecție față de lecția clasică dintr-un manual tipărit. Cred că acesta este cel mai mare avantaj al

unui manual digital : conține mult mai multe informații si materiale ajutătoare. Cât timp i-ar lua unui cadru didactic, unui părinte sau chiar unui elev să caute singur astfel de materiale ajutătoare la fiecare lecție? Foarte mult. Iată ce mare câștig!

În zilele noastre, când toata lumea se plânge de lipsă de timp, iată o soluție de a avea tot ce e nevoie la o lecție fără să mai pierzi timp să cauți singur. Și în cadrul orei de curs în sine, în cele 50 de minute alocate, se pot face mult mai multe aplicații dacă folosim acest tip de manual. Nu va mai fi nevoie să lucrăm cu tot felul de fișe suplimentare, care implică și ele costuri si folosind manualul digital elevii pot privi în fața clasei materialele prezentate la videoproiector. Oricând se poate lucra la un test, aplicație sau exercițiu câștigând de asemenea foarte mult timp. Toate acestea sunt valabile pentru orice disciplină de învățământ .

O să expun mai jos avantajele unui astfel de manual la disciplina matematică. De exemplu, la procesul de predare, când trebuie introduse noțiuni noi, formule noi, este mult mai ușor pentru un elev dacă îi sunt prezentate mai multe informații despre noțiunea respectivă. Profesorul poate folosi din manualul digital tot felul de poze, articole, legende, filmulețe pentru o mai bună înțelegere. Apoi, pe tot parcursul orei, pot rămâne afișate pe perete în fața clasei formulele nou învățate și elevii lucrează aplicațiile folosindu-se de ele. Astfel un număr mult mai mare de informații vor fi transmise către elevi într-un timp foarte scurt. Apoi, urmează partea de consolidare. Elevii au posibilitatea de a efectua mai multe tipuri de exerciții în cadrul aceleiași ore. Și în același timp ei pot fi și verificați. Într-un manual digital un anumit exercițiu își poate schimba datele sau cifrele de fiecare dată când este accesat exercițiul. Astfel, în loc de un singur exercițiu ce poate fi scris în manualul clasic, aici putem găsi un număr colosal de exerciții și aplicații. În funcție de ritmul de lucru al fiecărui elev, acesta poate lucra mai multe sau mai puține exerciții. Aici un mare avantaj l-ar avea clasele în care fiecare elev ar putea dispune de câte un calculator. În ceea ce privește partea de evaluare, iată si aici un mare avantaj. Pe de o parte este avantajat cadrul didactic pentru că poate genera cu ajutorul unei aplicații ce aparține manualului digital tot atâtea variante de test câte are nevoie. Sau poate apela la testarea online care oferă și rezultatul la sfârșitul său. Și elevii au de câștigat la acest capitol. Ei se pot pregăti acasă pentru un viitor test lucrând diverse tipuri de teste ce se regăsesc în manual.

Astfel, putem concluziona clar că numărul elementelor și informațiilor, testelor și exercițiilor dintr-un manual digital este cu mult mai mare decât cel dintr-un manual clasic tipărit. Eu cred că acesta este viitorul învățământului.

VOLUNTARIATUL - O MODALITATE DE DEZVOLTARE PERSONALĂ

*Prof. inv. primar GOȘEA MIHAELA
LICEUL MĂTĂSARI*

Succesul, indiferent de intensitatea sau de complexitatea lui, este ceva ce fiecare dintre noi dorim, materializat în lucruri realizabile sau irealizabile. Însă de fiecare dată când ne gândim la succes, în mintea noastră se crează o analogie cu o dorință aprinsă: un vis. Este o certitudine faptul că fiecare dintre noi visează și își dorește să-și depășească condiția actuală. Însă cum faci asta, în termeni cât se poate de concreți și reali ? Simplu: treci la acțiune! Cea mai simplă metodă este crearea unui plan de promovare a propriei persoane. În tine, trebuie să investești timp, răbdare și dorințe realizabile, care în final să ducă la ceea ce tu definești ca succes. Nimic nu este greu dacă vrei cu adevărat să ai succes. Și succesul nu-l poți dobândi decât prin muncă. Aici intervine voluntariatul!

Voluntariatul sau altfel spus munca neplatită, înseamnă de fapt acumularea unei experiențe profesionale într-un anumit domeniu care să te ajute să experimentezi lucruri noi, să te dezvolți și să ajuți. Practic, a voluntaria înseamnă a ajuta necondiționat, astfel încât beneficiarii să ajute la rândul lor, pe principiul **Dă mai departe!**

Responsabilitatea este principiul care stă la baza voluntariatului. Indiferent ce fel de persoană ești, care îți sunt convingerile sau ce vrei să devii, responsabilitatea este o abilitate pe care o dobândești prin muncă. Respectul față de tine și față de ceilalți îl câștigi prin responsabilitatea cu care iei anumite decizii, indiferent de natura lor.

Al doilea element definitiv al voluntariatului este comunicarea. Prin voluntariat, cel mai rapid se dezvoltă abilitatea de comunicare. Barierele ridicate de timiditate, frica de vorbit în public, greutățile întâmpinate în crearea unor legături de prietenie sunt spulberate. A voluntaria înseamnă de asemenea apartenența la un grup, un grup care devine în scurt timp o familie, iar relațiile deși sunt de natură profesională, devin și personale. Sub marea umbrelă a comunicării, socializarea joacă un al treilea rol foarte important. Voluntariatul creează punți între oameni și comunități. Fără să vrem, suntem nevoiți să socializăm în viața de zi cu zi pentru a putea exista. Însă voluntariatul te învață tehnici și metode de socializare astfel încât timiditatea, teama și frica să dispară, toate acestea ajutând la crearea ta din punct de vedere profesional.

Dacă investești suficient timp în tine ca profesionist, vei deveni în scurt timp un leader. Leadershipul se învață cu ajutorul celor trei elemente: responsabilitate, comunicare și socializare. Succesul înseamnă să te conduci. Dacă știi să fii un bun leader cu tine însuși, cu siguranță vei știi să-i manageriezi și pe ceilalți.

Investiția în propria persoană pe termen scurt, mediu și lung înseamnă responsabilitatea pe care ți-o asumi să devii acea persoană de succes care dorești să fii.

Voluntariatul înseamnă mai mult decât orice definiție, investiția în propria persoană. Crești o dată cu proiectul tău, îți asumi riscuri și creezi legături durabile. Tu te ajuți pe tine, ceea ce este comparabil cu școala vieții. Toate situațiile care pot interveni în finalizarea proiectului de voluntariat înseamnă acumularea de experiență profesională și învățarea gestionării crizelor de orice fel.

Treci la acțiune! Fii voluntar! Fii propriul tău proiect! Învăță din greșeli! Succes!

BUCURIA CREATIVITĂȚII

*Prof.înv.primar Brăiloiu Rodica-Cornelia
Colegiul Național "Spiru Haret"
Tg-Jiu, Gorj*

Cunoașterea lumii se construiește individual. Cunoașterea și învățarea s-a realizat atunci când elevul este capabil să dea un sens celor învățate, adică poate opera cu ele în contexte variate. Oferirea unei educații pline de sens pentru toți copiii este o preocupare esențială pentru socio-constructivism. Instruirea constructivistă presupune alcătuirea unui mediu propice învățării, schimbare de perspectivă, pregătirea materialelor pentru canale diferite de învățare, crearea de situații sociale în care se învață de la alții și împreună cu ei. De asemenea, instruirea este concentrarea atenției asupra lucrurilor uitate, neglijate.

Noile orientări postmoderniste asupra științei educației solicită cu necesitate aplicarea unor strategii interactive în predarea- învățarea și evaluarea școlară. Clasele de elevi în viziune postmodernistă sunt privite drept adevărate comunități de cercetare, demonstrând importanța socialului pentru întreaga învățare. În clasă, dialogul este, în primul rând, o formă de împărtășire, de comunicare, realizată prin vorbire. Întreaga cercetare legată de funcția interrelețională a dialogului demonstrează virtuțile comunicării verbale. Dialogul nu înseamnă numai schimb de idei și de sentimente, el permite și aprofundarea subiectului discutat, cunoașterea interlocutorului și cunoașterea modului în care înțelegerea s-a petrecut.

Avem învățare creativă atunci când elevul capătă o experiență nouă prin propriile puteri, descoperind-o și exersând-o în cadre problematice divergente. Ea pune accentul pe învățarea prin cercetare- descoperire prin efort propriu, independent sau dirijat; pune accent mai ales pe echipamentul intelectual operatoriu, pe gândire și imaginație creatoare. Elevul trebuie să aibă dreptul să se îndoiască de ideile cu care vine în contact, să le cerceteze și apoi fiind convins de justetea lor să și le însușească, aderând la ele. La fel el are dreptul să greșească, greșelile creative fiind mai importante pentru dezvoltarea cognitivă decât răspunsurile corecte. Perspectiva postmodernistă militează pentru organizarea unui învățământ în care trebuie create situații motivante care să genereze dorințe și curiozități epistemice. Elevii trebuie să fie stimulați să se îndoiască de lucruri aparent indiscutabile și să propună o schimbare de perspective. Profitabil pentru o altfel de gândire este recunoașterea faptului că multe lucruri pot fi privite și altfel, că există și alte perspective, că învățarea este întotdeauna și o deschidere de noi posibilități. Învățăm

că nu există doar o soluție corectă, ci mai multe soluții posibile. Perturbarea înseamnă să-ți concentrezi atenția asupra noului, ineditului, neobișnuitului.

Creativitate nu înseamnă numai capacitatea de a realiza produse originale, noi; în învățământ, nu se pune problema de a forma creatori de valori originale, cât e vorba de a forma și cultiva trăsături care vor permite manifestări creatoare; inițiativa, perseverența în căutarea de soluții, curiozitate, originalitate în punctele de vedere afirmate, etc. Definierea creativității se face prin referire la produsele creației, care dau marca personalității creative. Un produs este valoros dacă prin el se rezolvă o problemă, sporește adaptabilitatea la mediu a creatorului sau schimbă condițiile existenței acestuia.

O definiție largă a conceptului de creativitate, cu aplicații directe în procesul de învățământ, vine din partea unui pedagog și scriitor italian, a cărui viață și operă au fost pentru apărarea drepturilor copilăriei și pentru respectarea acestora de către școală și de către oamenii ei. Creativitate e sinonim cu gândire divergentă, capabilă adică să rupă schemele experienței. E < creativă > o minte totdeauna în lucru, totdeauna pornită să întrebe, să descopere probleme unde alții găsesc răspunsuri satisfăcătoare, nestingherită în situațiile fluide în care alții presimt numai pericole, capabilă de judecăți autonome și independente, care respinge ceea ce este codificat, care manipulează din nou obiecte și concepte fără să se lase inhibată de conformisme. Ca formațiune psihică deosebit de complexă, creativitatea se caracterizează printr-o multitudine de sensuri: productivitate, utilitate, eficiență, valoare, ingeniozitate, noutate, originalitate.

Conceptul de creativitate este foarte apropiat lingvistic și semantic de conceptul de creație, astfel că adesea se operează, în mod nejustificat, substituirii între cele două noțiuni. Diferența rezidă în conținutul celor doi termeni, creativitatea constând în producerea de idei, noi și originale, pe când creația vizează finalizarea ideii și transpunerea ei în opera artistică, științifică, tehnică, etc. Creația succede procesului creativ. Creativitatea înseamnă îndrazneală: tot ceea ce e nou, e incert și neconformist. Pentru a se avânta în necunoscut, individul trebuie să dispună de acea libertate interioară, de acel sentiment de siguranță, provenit din lumea înconjurătoare.

Persoanele creative au un nivel superior de aspirații, au interese variate, manifestă o vie și o permanentă curiozitate, ieșind din șablon, punând în discuție probleme interesante. Elevul cu potențial creativ înalt are încredere în forțele proprii și este capabil de o autoevaluare corectă. În

relațiile cu cei din jur manifestă comportamente controlate, vrând să ofere o bună imagine atât în fața profesorilor, cât și în fața colegilor.

Activ și creator este elevul care intervine efectiv în activitatea didactică și îi modifică variabilele: depune eforturi de reflecție personală, de gândire, efectuează acțiuni mintale și practice de căutare, cercetare, redescoperă noi adevăruri, reelaborează noi cunoștințe, conștientizând faptul că întotdeauna influențele și mesajele externe acționează prin intermediul condițiilor interne. Această perspectivă asupra elevului se opune celei tradiționale conform căreia el receptiv în mod pasiv informațiile oferite de către profesor, urmând ca ulterior să le reproducă.

Elevul activ și creativ se caracterizează prin spirit de independență în muncă, o gândire care se desfășoară pe traiecte lungi, fără bariere de ordin cognitiv, manifestând o puternică și neobișnuită tendință de a explora și de a crea. El dă dovadă de multă îndrăzneală în aprecierea critică a unui produs, de independență în abordarea și analiza problemelor, de spirit de contraargumentare, de libertate în manifestarea comportamentală generală.

O atitudine specifică tinerilor și copiilor cu potențial creator înalt, indiferent de domeniu este interesul viu pentru orice informație, aceștia având un grad de activism foarte ridicat. Pentru persoanele înalt creatoare nu există lucruri neinteresante, totul depinde de cine sunt privite, la ce tip de cunoștințe ale individului sunt raportate și mai ales modul cum sunt analizate, interpretate.

BIBLIOGRAFIE

Bocoș, Mușata – Instruire interactivă. Repere pentru reflecție acțiune, Editura Presa Universitară Clujeană, Cluj- Napoca, 2002

Popescu – Neveanu, Paul – Curs de psihologie generală, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1990

Roco, Mihaela – Creativitate și inteligență emoțională, Editura Polirom, Iași, 2001

Roșca, Al. – Creativitatea generală și specifică, Editura Academiei, București, 1981

Zlate, Mielu – Psihologia mecanismelor cognitive, Editura Polirom, Iași, 1999

DISLEXIA-O PROBLEMĂ MAJORĂ CU CARE SE CONFRUNTĂ UN CADRU DIDACTIC ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PRIMAR

*Prof. Înv. Primar Avram Elena Andreea,
Școala Gimnazială Nr.1, Bumbești-Jiu*

Pregătirea copilului pentru însușirea limbajului scris începe devreme, în mediul familial și este influențată de importanța pe care părinții o acordă cărților. Înainte de cunoștințele necesare, trebuie trezit interesul pentru lectură și acest lucru începe cu mult înainte de perioada școlară.

Implicarea părinților în inițierea deprinderilor de utilizare a cărților prin citirea împreună a cărților cu imagini este foarte importantă. Această activitate este foarte plăcută pentru copil și se realizează o colaborare între părinte și copil prin care acesta din urmă va învăța legătura dintre imagini și textul tipărit.

Stimularea interesului copilului pentru cărți va influența procesul de învățare a descifrării cuvintelor tipărite. Primii pași efectivi se fac în perioada preșcolară prin conștientizarea fonemelor, sunetele care formează cuvintele. Conștientizarea fonematică precede învățarea literelor. Literele vor avea un sens pentru copil numai dacă va înțelege ce reprezintă, și anume sunetele care alcătuiesc cuvintele.

Încă de la primele exerciții de conștientizare a fonemelor putem folosi literele deoarece sunt un sprijin în efortul de diferențiere a sunetelor. Fiecare sunet are litera lui. Exercițiile se parcurg în ordinea dificultății lor. Se începe cu sesizarea primului sunet din cuvânt trecând prin trei etape: vocalele, consoanele care permit o emiteră prelungită (s, ș, z, j, f, v) și apoi restul consoanelor.

A doua etapă este desprinderea ultimului sunet din cuvânt cu două tipuri de exerciții: mai întâi cuvinte care se termină în consoane și pe urmă cuvinte care se termină în vocale. Prin fișele care cer atât primul sunet din cuvânt cât și ultimul urmărim consolidarea și verificarea celor învățate. Numai după aceea putem trece la a treia etapă de analiză fonetică: căutarea poziției în cuvânt a unui sunet dat, la începutul, la sfârșitul sau în interiorul cuvântului. Copilul are de la primele exerciții literele în față și va fi învățat să asocieze sunetul cu litera. De fiecare dată când dă răspunsul corect va copia litera mare de tipar în locul

indicat. După acest model exercițiile pot fi diversificate de educator sau părinte până când copilul ajunge să diferențieze fără probleme sunetele componente ale unui cuvânt și în același timp învață să recunoască toate literele.

Trebuie respectate etapele de dificultate. Se lucrează individual urmând ritmul fiecărui copil și nu vom trece la altă etapă până nu este însușită cea anterioară. Exercițiile de sinteză încep cu cuvinte formate din două sunete (vocală-consoană) și apoi cu silabe (vocală-consoană și consoană-vocală).

Citirea cuvintelor formate din trei litere (consoană-vocală-consoană) se exersează cu ajutorul structurilor în care o singură literă se schimbă pentru facilitarea sintezei. Scopul este antrenarea preciziei și rapidității citirii pentru a-i da copilului siguranță și încredere de la primii pași.

Fișele cu serii de cuvinte din care lipsesc o literă sau o silabă urmăresc exersarea reprezentării succesiunii fonemelor în cuvânt. Pentru cerințele care par mai grele cititorului începător sunt oferite fișe cu exerciții de dificultate progresivă, cum sunt cele pentru grupul consonantic, pentru diferențierea literelor ă, î și â și pentru învățarea grupurilor ce-ci, ge-gi, che-chi, ghe-ghi. Ultimele fișe vizează consolidarea deprinderilor de citire corectă. Sunt propuse exerciții de ordonare a cuvintelor în propoziții, de separare a cuvintelor din propoziții și din texte scurte, de identificare a greșelilor și de punere a semnelor de punctuație adecvate într-un text. De modul în care este îndrumat copilul în învățarea citirii depinde evitarea recurgerii la ghicirea cuvintelor sau citirea mecanică. Fiecare pagină este o fișă de lucru. Alegerea și modul de utilizare a fișelor, independent sau cu ajutorul adultului, se va face în funcție de vârstă, de nivelul de pregătire al copilului sau de tipul dificultăților pe care le întâmpină. Important este să știm pentru fiecare copil în ce etapă este și ce tip de exerciții îi este util.

Rolul adultului, educator sau părinte este de a preveni dificultățile. Învățarea citirii nu trebuie să însemne efort, nesiguranță, teamă de eșec. Conducând copilul pas cu pas, va câștiga precizie, rapiditate, siguranță și mai ales interes. Toți copiii trebuie să învețe să citească cu plăcere, să fie motivați să progreseze, pentru că fiecare etapă depășită le va deschide accesul la înțelegere și dobândirea de informații.

PROTEJAREA MEDIULUI ÎNCONJURĂTOR PRIN PARTICIPAREA LA PROIECTE ETWINNING

*Prof. înv. primar Mazilu Alina Victoria
Școala Gimnazială "Alexandru Ștefulescu" Tg-Jiu*

Trăim într-o epocă în care sunt necesare reforme radicale în domeniul educației privind mediul înconjurător. Aspirațiile fundamentale ale oamenilor sunt aceleași, indiferent de gradul dezvoltării țării în care trăiesc, iar cheia ridicării standardului de viață, a îmbunătățirii nivelului de trai, o constituie dezvoltarea tehnologică. Activitatea și comportamentul oamenilor sunt hotărâtoare, atât pentru natură, cât și pentru diferitele probleme ale mediului înconjurător.

Pentru ca oamenii să participe în mod activ și inteligent la procesul de administrare, dezvoltare și protecție a mediului înconjurător, trebuie educați încă de pe băncile școlii.

În prezent însă, în învățământul românesc, modul cum se predau științele naturii și problemele de mediu nu slujesc pe deplin obiectivelor majore de conservare și protejare a mediului și nici formării unor specialiști capabili să facă față marilor probleme de mediu ivite în contextul actual, când protejarea lui împotriva poluării ar trebui să fie o problemă vitală, prioritară în societatea noastră contemporană.

Schimbările care ar trebui să se producă, pentru educare, la toate nivelurile de învățământ s-ar referi la restructurarea conținutului învățământului (planuri, programe, manuale, strategii de predare-învățare-evaluare), la promovarea strategiilor didactice care să fie bazate pe investigare, experimentare, luarea deciziilor, implicare activă și la studierea "omului și mediului", la calitatea mediului și calitatea vieții, legătura foarte importantă a omului cu natura.

Toate informațiile pe care copiii le au la venirea în școală despre mediul înconjurător sunt empirice. În școală elevii acumulează cantități mari de cunoștințe, ele trebuind dirijate, selectate, structurate în așa fel încât ele să-l facă pe elev capabil să înțeleagă anumite fenomene, schimbări ce se produc în jurul său, în mediul înconjurător și să-l facă să reacționeze printr-un comportament adecvat.

Realitatea și problemele stridente ale societății moderne necesită o redefinire a obiectivelor învățământului și în cadrul acestora, a educației în domeniul științei și a mediului înconjurător.

Educația contemporană în domeniul mediului înconjurător ar trebui să se caracterizeze prin câteva aspecte importante :

- să se pună accentul nu numai pe abordarea clasică a mediului și protecția lui, ci pe ființa umană în contextul unui mediu înconjurător sănătos;

- să se schimbe opinia oamenilor despre protejarea mediului în sensul că acesta să fie pregătit să protejeze mediul înconjurător, nu numai să știe că mediul trebuie protejat, dar să se și implice în acțiuni pentru a realiza acest lucru;

- în școală să fie o programă eficientă, care să facă trecerea de la o cunoaștere pasivă, la o interacțiune activă cu mediul, să fie transpusă teoria în practică.

Neavând la dispoziție instrumentele necesare enumerate mai sus, pentru o educare corectă a elevilor mei, aflați la început de ciclu școlar, am ales proiectele eTwinning, pentru a-i antrena în activitățile pentru protejarea mediului înconjurător. Am reușit să fac integrarea curriculară a acestor proiecte la majoritatea disciplinelor școlare: Matematică și explorarea mediului, Arte vizuale și abilități practice, Dezvoltare personală, Comunicare în limba română și în limba engleză.

În anul școlar 2020-2021, elevii mei fiind în clasa pregătitoare, am ales să participăm la trei proiecte eTwinning cu teme de mediu:

"The Little Envoys of the Nature", având parteneri, 150 elevi și 17 cadre didactice din 6 țări: România, Italia, Spania, Turcia, Franța și Grecia. Ne-a oferit oportunitatea de a desfășura atât activități de documentare asupra problemelor de mediu din fiecare țară implicată în proiect, cât și activități practice de plantare a florilor și pomilor, de ecologizare a zonelor poluate cu deseuri, de colectare selectivă a deșeurilor.

Cel de-al doilea proiect în care am fost implicați, **"The Citizens of the Bluegreensphere"**, a reunit 14 cadre didactice și peste 100 de elevi din 3 țări: Turcia, România și Grecia. La fel ca și în primul proiect, s-au desfășurat activități de documentare asupra problemelor de mediu, întâlniri online și webinarii cu elevi și profesori din țările partenere, dar și activități practice de colectare selectivă a deșeurilor și a bateriilor, de plantare a pomilor și de ecologizare a zonelor poluate cu deseuri.

Al treilea proiect, **"The Weather Calendar"**, a reunit 23 de cadre didactice și peste 100 de elevi din 9 țări: România, Turcia, Polonia, Franța, Italia, Spania, Bulgaria, Armenia și Macedonia. În cadrul proiectului elevii au urmărit zilnic vremea, au studiat clima, schimbările climatice din ultimii ani, motivele acestor schimbări climatice și efectele acestora asupra vieții oamenilor, plantelor și animalelor, conștientizând astfel necesitatea acțiunilor de protejare a mediului înconjurător.

Ca recunoaștere a calității activităților desfășurate în cadrul proiectelor și a complexității proiectelor, Biroul Central de Asistență (BCA) ne-a acordat Certificatul de Calitate Europeană (EQL).

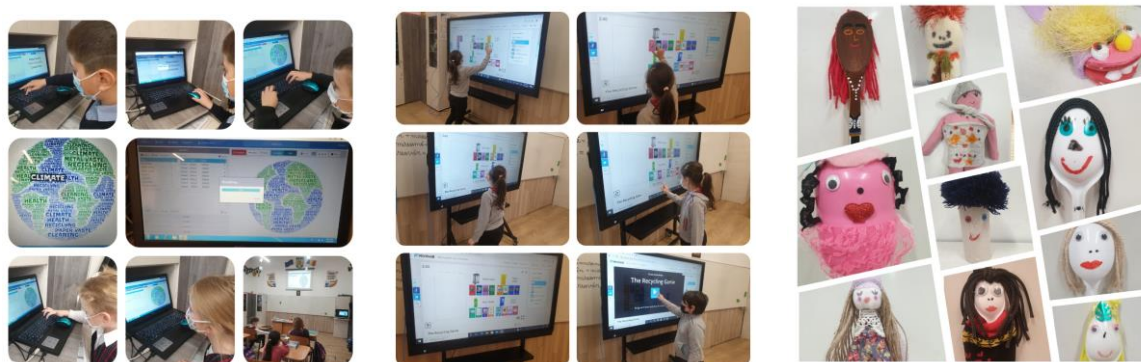

În acest an școlar, fiind în clasa I, am continuat seria proiectelor eTwinning cu teme de mediu, participând la proiectul **"Climate Buddies"**, proiect ce reunește 18 profesori și 145 de elevi din 4 țări: Turcia, România, Ucraina și Italia. În cadrul proiectului am continuat să

desfășurăm activități de plantare, de colectare selectivă a deșeurilor, de protejare a animalelor, de reciclare a materialelor.

Al doilea proiect, *"The Kid Saving the World"*, reunește 26 de profesori și și peste 100 de elevi din 5 țări: România, Portugalia, Grecia, Italia și Turcia. În cadrul proiectului elevii au continuat să învețe să colecteze deșeurile selectiv prin joc, au învățat să utilizeze instrumentele Web 2.0, au colaborat cu colegii din țările partenere și au reutilizat materiale reciclabile.

În cadrul proiectelor am sărbătorit Ziua Mondială a Apei, Ziua Mondială a Pământului, Ziua Mărilor și Oceanelor și alte evenimente importante care au avut legătura cu tema mediului înconjurător.

Alături de elevi, în activitățile desfășurate în cadrul proiectelor s-au implicat și părinții acestora. Astfel, scopul proiectelor desfășurate, acela de conștientizare a populației asupra problemelor de mediu și de sporire a dorinței de a crea un mediu sănătos pentru o viață sănătoasă a fost îndeplinit.

Pe lângă desfășurarea activităților de protejare a mediului înconjurător, acest tip de proiecte oferă elevilor oportunitatea de a utiliza instrumentele Web 2.0, de a socializa cu elevi din alte țări, de a lucra în colaborare cu aceștia, dar și de a exersa vorbirea într-o limbă străină, noi alegând limba engleză, deoarece elevii o studiază la clasă.

COMUNICAREA DIDACTICĂ

Prof. înv primar, Delia Valerica Torop
Școala Gimnazială "Alexandru Ștefulescu" Tg-Jiu

Comunicarea este „un proces deosebit de important și complex, de care depinde structura reușitelor, miracolelor sau a dezastrelor umane”.

Indiferent de modul de abordare (ca act, sistem, cod sau mijloc) comunicarea stă la baza organizării și evoluției sociale, influențând raporturile, pe orizontală și pe verticală între oameni, fiind considerată drept cea mai importantă competență socială cu implicații în manifestarea și dezvoltarea celorlalte.

Teoria generală a comunicării precizează că orice comunicare constă în deplasarea unei cantități de informații de la un element la altul, când este vorba de același sistem, sau de la un sistem la altul când este vorba de sisteme diferite. Primul care s-a preocupat de teoria modernă a comunicării, a fost N.Wiener (1948), care a stabilit și termenii sau factorii ei generali (emițător, receptor, canal de transmisie etc.).

Spre deosebire de animale, comunicarea interumană este axată, în primul rând, pe o **relație** între **parteneri**, **în context social**. Comunicarea „interumană se bazează pe un ansamblu de procese psihomotorii specific umane, limbajul, în care un loc deosebit de important revine componentei conștiente, gândirii”. (P. Popescu-Neveanu, 1978).

Comunicarea didactică se poate structura pe ideea că aceasta este o comunicare instrumentală, direct implicată în susținerea unui proces sistematic de învățare.

În această accepțiune extrem de largă, nu apar restricții de conținut, de cadru instituțional sau privitoare la parteneri.

Nu prezența „personajelor” profesor-elev dă unei comunicări caracter didactic, ci respectarea legităților presupuse de un act sistematic de învățare. Astfel, comunicarea didactică poate apărea între diferiți alți „actori”: elev-elev, manual-elev, carte-persoană care învață, părinte copil, instructor-instruiți, antrenor-antrenați, inițiați- ucenici,etc. Condiția este ca „personajul –resursă” să depășească statutul de informator, și să cunoască, sau să intuiască, legitățile formei de învățare implicate în situația dată.

Comunicarea pedagogică *reprezintă un transfer complex de informații între două entități ce-și asumă simultan sau succesiv rolurile de emițător și receptor, semnificând conținuturi dezirabile în contextul procesului instructiv-educativ*. Comunicarea pedagogică presupune o interacțiune de tip feedback, privind atât explicațiile explicite cât și pe cele adiacente, intenționate sau formate pe parcursul comunicării.

Noțiunea de *comunicare* implică o anumită reciprocitate, fiind mai generală și mai completă decât informarea, aceasta fiind doar o ipostază a comunicării. Comunicarea presupune o procesualitate circulară care se înscrie într-o anumită temporalitate de care ține cont și care la rândul ei o modelează.

Comunicarea didactică se referă la *transmisia și schimbul de informații dintre educator și elev și invers*, la circulația de impresii, trăiri afective, judecăți de valoare, comenzi, cu scopul de a îmbogăți sfera cunoștințelor, pentru a determina modificări comportamentale. Ea vizează în principal *înțelegerea*, pentru asigurarea căreia educatorul are un rol activ, în sensul că el acționează ca un filtru ce selectează, organizează și personalizează informația.

Luminița Iacob este de părere că „*O posibilă definiție a comunicării didactice se poate structura pe ideea că aceasta este o comunicare instrumentală, direct implicată în susținerea unui proces sistematic de învățare*” (L.Iacob, 1998). În acest înțeles sunt eliminate *restricțiile de conținut* (pentru că învățarea este în egală măsură centrată pe dobândirea de cunoștințe, deprinderi, motivații, atitudini etc.), de *cadru instituțional* (comunicare didactică poate exista și informal), sau cele *privitoare la parteneri*. Într-adevăr, precizează autoarea, nu prezența personajelor „*profesor-elev /elevii îi imprimă unei comunicări specificul didactic, ci respectarea legității proprii unui act sistematic de învățare*”.

Specificul comunicării la clasă este determinat de *cadru instituțional în care se efectuează* și de *logica specifică a învățării*, ca modalitate fundamentală de instruire și educare.

Un aspect, de asemenea specific comunicării didactice, este pericolul transferării autorității de „statut” asupra „conținuturilor” prin argumentul autorității.

Comunicativitatea, *componentă esențială* a aptitudinii didactice este astfel instrumentată încât operează constructiv. La unii profesori există o adevărată dispoziție comunicativă și de influențare cu componentele ei: *vorbire expresivă, gestică, capacitate de demonstrație instructivă și logică, adecvare la timpanul mediu al elevilor, expuneri semnificative și inteligente, dialogul colocvial antrenant*, totul concentrându-se pe activitatea mentală a copilului. Specificul comunicării didactice este imprimat de caracteristicile relației profesor-elevi, la clasă. În activitatea la clasă, profesorul competent conduce cu pricepere dialogul cu elevii, astfel încât el influențează cu tact pedagogic personalitatea copiilor și, în același timp, tot cu tact pedagogic, se lasă el însuși influențat de personalitatea acestora, stimulându-se, deci, reciproc. Astfel, elevii vor recepta mai eficient mesajul pornit de la

profesor, iar acesta, la rândul lui, prin întrebările și intervențiile elevilor va obține un *feedback* adevărat în legătură cu eficiența și defecțiunile actului de predare-învățare.

Bibliografie:

Birkenbihl, Vera F.-Antrenamentul comunicării , Ed. Gemma Press, 1997.

Dragu, A.; Cristea, S.- Psihologie și pedagogie școlară, Editura Ovidius University Press, Constanța, 2002

AUTISMUL – IMPLICAȚII ASUPRA ÎNVĂȚĂRII

Prof. inv. primar Văgăună Anca Lidia

Școala Gimnazială "Alexandru Ștefulescu" Tg-Jiu

Autism ... un cuvânt care ne dă adesea fiori, ținând cont că evocă o tulburare severă de dezvoltare. Autismul – una dintre „enigmele” care de ceva timp au devenit marea provocare, marea necunoscută, dar în același timp și marea problemă a părinților, cadrelor didactice sau chiar a unor specialiști în domeniul serviciilor psihopedagogice.

Cadrele didactice au reacții diverse în fața copilului cu autism, de la compasiune până la respingere. Respingerea apare din teama de a greși în relația cu acesta sau din neliniștea că atenția și resursele îndreptate către copilul cu autism ar putea determina neglijarea nevoilor celorlalți copii din clasă. Cele mai multe cadre didactice nu se simt suficient de pregătite pentru a face față cazurilor de acest fel. În egală măsură, din cauza lipsei de informații despre afecțiune, părinții copiilor tipici se tem că prezența în colectiv a unui copil cu autism ar putea scădea nivelul de pregătire al clasei sau ar pune în pericol integritatea fizică a celorlalți copii.

Copiii cu autism sunt diferiți. Un copil cu autism poate avea deprinderi de autonomie personală foarte bine formate, nivel cognitiv conform vârstei, dar nu răspunde la nume, prezintă întârziere în dezvoltarea limbajului, contact vizual slab sau inexistent, dezinteres pentru persoanele din jur, rezistență mare la schimbare, poate să se opună la realizarea oricărei sarcini cerută de către cadrul didactic manifestând protest vehement la încercarea de introducere în orice fel de activitate/interacțiune.

Un alt copil poate întâmpina dificultăți majore în menținerea atenției în activitate, lipsa contactului vizual, probleme de autonomie personală, dificultăți în înțelegerea limbajului receptiv și expresiv, dificultăți în exprimarea verbală dar poate să fie interesat de persoanele din jur și de interacțiunea cu aceste persoane, să zâmbească, să le stea în brațe și să le mângâie.

Deficitul de atenție poate apărea pentru că aria de interese a copiilor cu autism este restrânsă și uneori mult diferită de cea considerată adecvată. Deficitul de atenție se traduce și în faptul că nesesizând criteriul cerut în rezolvarea unei sarcini, apare eșecul. Nu este atent la detaliile cerute și rezolvă sarcinile după propriile criterii. „Nu este atent, dar știe” este ceea ce spun terapeuții și părinții. Copilul demonstrează că știe să răspundă la anumite cerințe în condițiile unei motivări puternice. Îndată ce i se prezintă recompensa preferată rezolvă sarcina pentru a primi premiul dorit.

Tulburările de limbaj se constată la aproape toți copiii cu autism și se referă la limbajul verbal, la gesturi. Copiii autiști nu dezvoltă în mod spontan modalități nonverbale

pentru a exprima cererea, refuzul, sentimente etc. Ecolalia este frecvent întâlnită, fiind uneori singura formă de limbaj verbal la care copilul autist poate ajunge. Ecolalia poate avea sau nu funcție de comunicare și poate fi imediată sau întârziată. Copilul autist nu-și folosește însă vocea pentru a atrage atenția, este un copil „cuminte” care nu își folosește limbajul cu sens de comunicare. Poate repeta o serie de cuvinte un timp îndelungat ori poate emite sunete (ne) articulate fără sens și are mari dificultăți în a folosi cuvintele pentru a exprima o cerere, un sentiment.

Față de persoanele din jur copilul autism poate să manifeste un dezinteres total, fiind uneori atras totuși de vestimentația sau unele trăsături ale persoanelor cu care intră în contact. În relațiile sociale se manifestă eșecul de a stabili contacte sănătoase cu anturajul. Poate manifesta un interes deosebit față de anumite obiecte, fără însă a le utiliza cu sensul lor adecvat, ci doar pentru a le agita, scutura, învârti etc. Copilul cu autism prezintă discontinuități în dezvoltare, de exemplu poate învăța poezii de zeci de strofe, dar nu-și poate însuși formulele de politețe. Dificultățile perceptuale pot lua forme dintre cele mai variate, în sensul că nu reacționează la un zgomot puternic, strident dar pot deveni agresivi la căderea unui creion pe parchet.

Preferă activitățile repetitive: deschiderea și închiderea ușilor, lovirea sau zgărierea unei jucării, aprinderea și stingerea luminii, ritualizarea activităților zilnice. Și jocul este marcat de caracterul repetitiv, copilul folosind în joc obiecte puțin complicate ca: sfoara, nisipul, apa, hârtia, butoanele. Jocul colectiv este evitat și îi lipsește caracterul imaginativ și creativ. Copiii cu tulburări de spectru autist au nevoie de atenție, răbdare și dragoste ca toți ceilalți copii. Dificultățile lor specifice de comunicare nu îi fac mai insensibili la iubire decât alții. Copiii cu TSA își manifestă adesea dragostea și compasiunea față de persoanele apropiate și au nevoie de prieteni, joacă și socializare la fel ca toți copiii.

Copilul cu autism poate avea următoarele caracteristici:

- nu răspunde la nume sau la solicitările adultului (decât când „vrea”) și pare că nu aude sau nu înțelege ceea ce i se cere;
- nu se uită unde i se arată și nu se uită la adult dacă vrea ceva de la el;
- deși poate tolera alți copii în jurul său, și chiar poate fi bucuros de prezența lor, nu interacționează efectiv cu copiii;
- protestează în momentul în care i se cere ceva și se insistă pentru primirea unui răspuns;
- jocul îi este marcat de un caracter stereotip (folosește obiectele sau jucăriile mereu în același fel, de exemplu: le închide/deschide, bate cu obiectele în anumite locuri, le

învârte etc), ori nu este atras de jucării ci mai degrabă de sticle goale, sfori, pungi etc.;

- nu folosește obiectele în scopul lor uzual (le linge, le scutură, plimbă sticle pe care le umple și le golește etc);
- prezintă tulburări senzoriale manifestate uneori prin nevoia de a atinge orice, de a linge, de a pipăi, iar alteori prin refuzul de a intra în contact cu anumite texturi, de a gusta anumite alimente etc;
- poate avea comportamente stereotipe: înșiră și aliniaza obiecte, se învârte ori flutură mâinile sau obiectele mici etc..
- poate prezenta probleme de alimentație și probleme ale somnului;
- nu dorește sau nu poate să folosească cuvinte cu sens de comunicare;
- merge pe vârfuri, ori are mișcări bizare ale mâinilor și ale corpului;
- repetă la nesfârșit sunete, cuvinte, reclame tv etc.

Prezintă câteva modalități prin care cadrul didactic poate să vină în întâmpinarea nevoilor copilului cu tulburări din spectrul autist:

- Comunicarea trebuie să fie clară, concretă, constantă.
- Trebuie folosite cuvinte pe care le înțelege copilul; este recomandabilă utilizarea aceluiași cuvânt pentru descrierea aceleiași situații.
- Trebuie folosite propoziții scurte și simple.
- Mimica, gesturile și intonația trebuie supradimensionate.
- Se recomandă utilizarea suportului vizual în comunicare (imagini, pictograme), acesta atrage și menține atenția, reduce anxietatea, concretizează conceptele folosite.

Cele mai frecvente întrebări în munca noastră la clasă sunt următoarele:

- Cum lucrăm cu elevii care au tulburări de spectru autist?
- Cum ne adaptăm managementul clasei și modul de predare, ținând cont că toți elevii sunt autiști, cu grade diferite de afectare și potențial inegal?
- Cum putem adapta metodele de terapie pentru copiii cu autism în activitatea școlară, ținând cont că noi nu facem terapie în ora de curs?

Principalele direcții de acțiune în activitatea cu copilul autist:

- a) O structurare riguroasă a mediului, la care se adaugă o curriculă pentru activitățile zilnice, disciplinele școlare și activitățile de recreere - toate reprezentând arii ce necesită intervenții personalizate. Întâlnim aici o diferențiere curriculară, adică reflecția asupra predării și învățării în modalități noi și diferite, în mod continuu și

flexibil. A aborda astfel lucrurile constituie o strategie eficientă de predare-învățare, cu focalizare pe curriculum.

- b) O abordare absolut individualizată ce trebuie să ia în calcul spectrul extrem de larg al simptomelor autiste, precum și diferențele legate de coeficientul de inteligență, deficitul autiste și nivelul general al achizițiilor.
- c) Accentul va fi pus pe modalități de predare concrete – în special de tip vizual și/sau prin comunicare facilitată.

Trebuie luată în considerare o perspectivă pe termen lung, incluzând evaluări periodice ale achizițiilor cognitive și de dezvoltare. Scopurile, obiectivele sunt specificate în termeni de comportament și indici de control (cât durează, ce criterii trebuie îndeplinite pentru succes). Pentru o integrare școlară de succes a copiilor autiști sunt necesare atât sprijinul cât și implicarea familiei. Rezultatele optime sunt obținute atunci când părinții sunt co-terapeuți, colaborând cu profesioniștii.

BIBLIOGRAFIE

1. CĂLINESCU, Matei, Portretul lui M, Iași, Editura Polirom, 2003.
2. CUCURUZ MARTINESCU, Daniela, Autism. Cartea pentru părinți, București, Editura Licența Publishing, 2004.
3. MUREȘAN, Cristina, Autismul infantil. Structuri psihopatologice și terapie complexă, Cluj-Napoca, Editura Presa Universitară, 2004.
4. <http://www.autismromania.ro/#>.
5. www.autism.ro/revista/Autism_conexiuni2.pdf.

INTERDISCIPLINARITATEA – PROVOCĂRI CONTEMPORANE

Prof. înv. primar Andrei Violeta

Liceul Teologic Târgu Jiu

Interdisciplinaritatea apare ca necesitate a depășirii limitelor creatoare de cunoaștere, care a pus granițe artificiale între diferite domenii ale ei. Argumentul care pledează pentru interdisciplinaritate constă în aceea că oferă o imagine integrată a lucrurilor care sunt analizate separat.

Prin interdisciplinaritate se creează:

Acoperirea rupturilor dintre discipline. Autosuficiența și caracterul închis al disciplinelor au creat "pete albe" pe harta cunoașterii, formate între discipline, ori au condus la izolarea și la lipsa corelațiilor între conținuturile diverselor discipline (scop epistemologic și pedagogic).

Sinergia câmpurilor disciplinare, atât la nivelul cercetării științifice, cât și la nivelul curriculumului (scop praxiologic și pedagogic).

Construirea, prin educație, a unor structuri mentale dinamice, flexibile capabile să sprijine deciziile cele mai potrivite (scop psihopedagogic).

Rezolvarea de probleme poate fi considerată cea mai importantă forță motrice a integrării, datorită relevanței sale practice. Problemele cu care ne confruntăm în viața profesională, socială sau personală impun judecăți și decizii care nu sunt, de regulă, limitate în jaloanele disciplinare. Aceste probleme au un caracter integrat, iar rezolvarea lor impune corelații rapide și semnificative, sinergie și acțiune contextualizată (scop social și pedagogic).

În mod tradițional, conținutul disciplinelor școlare a fost conceput cu o accentuată independență a unor discipline față de altele, adică fiecare disciplină de învățământ să fie de sine stătătoare. Astfel, cunoștințele pe care elevii le acumulează, reprezintă cel mai adesea un ansamblu de elemente izolate, ducând la o cunoaștere statică a lumii. Aceste aspecte sunt în contradicție cu varietatea mare a legăturilor și interacțiunilor dintre fenomene și cu caracterul dinamic al acestora.

În aria curriculară *Matematică și științe ale naturii*, interdisciplinaritatea este absolut obligatorie, având în vedere aplicabilitatea directă în practică a matematicii și a științelor naturii. Interdisciplinaritatea în cadrul acestei arii curriculare înseamnă studii și acțiuni în planul conținuturilor și al metodologiilor, care să ofere cunoașterea fenomenelor în dinamica

lor, deschizând calea spre sinteze generalizatoare. Succesul în activitatea tinerilor este posibil, numai dacă aceștia pot să coreleze interdisciplinar informațiile obținute din lecții.

Interdisciplinaritatea între matematică și științele naturii, se realizează în special în planul conținuturilor, având matematica drept instrument de lucru, fiecare demers (observare, experimentare, formulare de legi, teoretizare) fiind realizat în spirit matematic. Științele naturii au devenit mari consumatoare de instrumente matematice. De cele mai multe ori, matematica devansează teoretic celelalte științe, deschizând drumuri, construind modele. Un învățător talentat nu explică, elevilor doar faptul că fără cunoștințe matematice nu poate studia științele naturii, ci reușește să-i conștientizeze în mod real, făcându-i să-și impună stiluri de lucru adecvate.

Interdisciplinaritatea între matematică și cunoașterea mediului se realizează și în planul strategiilor didactice, atât ca forme de organizare a lecției, ca metode folosite în transmiterea cunoștințelor, cât și ca metode de verificare și evaluare.

Pentru realizarea unei bune interdisciplinarități se impun câteva exigențe :

- profesorul să aibă o temeinică cultură generală;
- profesorul să cunoască bine metodologia obiectului său de specialitate, dar și a celorlalte obiecte din aria curriculară;
- elevii să fie conștientizați de existența interdisciplinarității obiectelor de învățământ;
- realizarea unor programe care să includă teme cu caracter interdisciplinar.

În condițiile actuale, în care profesorii trebuie să creeze programe, realizând C.D.S., interdisciplinaritatea în cadrul unei arii curriculare poate constitui un punct de plecare. Având în vedere cele arătate mai sus, consider că interdisciplinaritatea constituie un principiu ce trebuie aplicat, o modalitate de gândire și acțiune, ce decurge din evoluția științei și a vieții economico-sociale.

Realizarea interdisciplinarității presupune aportul creator al învățătorului. Aceasta se poate manifesta astfel: la nivelul autorilor de planuri, programe și manuale școlare, teste sau fișe de evaluare a performanțelor elevilor, care pot avea caracter disciplinar sau interdisciplinar; la nivelul învățătorilor în procesul didactic de învățare și evaluare, în activitățile extradidactice și alte activități specifice.

Formarea viziunii interdisciplinare asupra lumii și în același timp formarea elevilor pentru a fi apți să realizeze abordări de acest fel, necesită apelul la modalități de lucru care prilejuiesc exersarea principalelor procese ale gândirii, fără de care nu este posibilă cunoașterea multiplelor și variatelor interdependențe dintre fenomenele lumii reale. În ceea ce

privește activitățile matematice, abordarea interdisciplinară ajută cadrul didactic să obțină o serie de avantaje:

- ajută școlarii să sesizeze relația matematicii cu alte discipline, să vadă că matematica face parte din viața de zi cu zi și să stabilească legături între conținuturi;
- ajută copiii să identifice metode de abordare comune unor discipline aparent opuse;
- oferă un arsenal mult mai bogat de abordare a conținuturilor matematice decât activitățile monodisciplinare;
- se pot desfășura în orice moment al zilei atât la activitățile pe domenii experiențiale, cât și la activitățile alese și de dezvoltare personală;
- se concentrează pe implicarea directă în activitate pe stimularea atenției, memoriei, gândirii critice și divergente, imaginației și limbajului copiilor, pe dezvoltarea colaborării, a spiritului critic;
- încurajează școlarii să caute și să descopere soluții diverse la probleme;
- prin metodele utilizate, activitățile matematice interdisciplinare îndrumă școlarii spre sesizarea multitudinii de forme prin care se pot însuși conceptele matematice și spre observarea punctelor comune între matematică și alte discipline;
- activitățile matematice interdisciplinare oferă învățătoarei o paletă mult mai largă de abordare a obiectivelor decât cele monodisciplinare, ceea ce înseamnă că ea are la înemână un arsenal mult mai bogat de stimulare, de activizare a preșcolarilor.

BIBLIOGRAFIE

1. Bocoș, M., (2007). *Didactica disciplinelor pedagogice, un cadru constructivist*, Ed. Paralela 45, București;
2. Cerghit, I., (2006). *Metode de învățământ*, Ed. Polirom, București;
3. Cosmovici, A., (1999). *Psihologia generală*, Ed. Polirom, Iași;
4. D'Hainaut, L., (1981). *Probleme de învățământ și educație permanentă*, E. D. P., București;
5. Ionescu, M., Radu, I. (1995). *Didactica modernă*, Ed. Dacia, Cluj-Napoca
6. Pălășan, T., Crocnan, D. O., Huțanu, E., (2003). *Interdisciplinaritatea și integrare – o nouă abordare a științelor în învățământul preuniversitar*, în Revista: Formarea continuă a C.N.F.P. din învățământul preuniversitar, București;

ANALIZĂ COMPARATIVĂ ÎNTRE STRATEGII DIDACTICE TRADIȚIONALE ȘI STRATEGII DIDACTICE MODERNE

Prof. Negrea Cristina, G.P.P. Nr. 8 Tg-Jiu

Politica națională în acest domeniu se concretizează într-un set de decizii la nivel macrosocial în vederea adaptării învățământului la imperativele dezvoltării socioeconomice a țării. Ea incumbă promovarea acestor schimbări care să conducă la creșterea performanțelor întregului sistem de învățământ.

În domeniul învățământului, ea se exprimă printr-un ansamblu de postulate, norme sau opțiuni generale privitoare la dezvoltarea și modernizarea sistemului de învățământ în funcție de un anumit model de dezvoltare social adaptat într-o etapă istorică dată. Politica națională îmbracă două modalități practice de implementare în viața socială și școlară: reforma învățământului și inovarea curentă. Reforma vizează schimbarea globală a structurilor, instituțiilor și cadrului de organizare, potrivit unor noi finalități sau a unui model al educației. Ea este periodic și comprehensivă, implicând o restructurare de fond a întregului sistem educativ. Inovarea curentă implică un ansamblu de acțiuni întreprinse în diversele segmente sau paliere ale învățământului în vederea asigurării unei funcționalități optime în interiorul acestora.

Reforma și inovarea se află într-o strânsă interdependență și de aceea se utilizează termenul de „modernizare” pentru a putea surprinde aspecte concrete ale complementarității lor. Dascălul se implică în înfăptuirea politicii naționale în domeniul învățământului prin preocupările și străduințele sale pentru modernizarea procesului de învățământ¹.

Modernizarea nu poate fi considerată ca un atribut propriu numai învățământului contemporan. Această punere de acord, această adaptare a învățământului la cerințele și coordonatele progresului social a constituit o preocupare continuă a reprezentanților școlii și gândirii pedagogice progresiste, deoarece întotdeauna între educație și dezvoltarea socială a existat un oarecare decalaj, de o extindere și de o intensitate mai mare sau mai mică. Deosebiriile s-au manifestat însă pe linia sarcinilor cu care era confruntată modernizarea, a mijloacelor propuse pentru rezolvarea lor și a condițiilor oferite pentru transpunerea în practică a

---

¹ Bârzea C., *Idei pedagogice contemporane*, Ed. Didactica și Pedagogică, București, 1993, pag.42 .

dezideratelor modernizării. Învățământul a fost astfel supus continuu unor transformări, perfecționări sau inovări, într-un cuvânt supus modernizării.

Conținutul actual al modernizării este radical deosebit de variantele sale istorice. O dată pentru faptul că modernizarea a devenit o cerință social stringent și o condiție indispensabilă pentru progresul învățământului în ansamblul său și nu numai asupra unor laturi ale lui. Modernizarea a devenit în zilele noastre o latură a politicii statului în domeniul învățământului, o preocupare fundamentală a organelor centrale de decizie, o problemă ce concentrează eforturile diverselor categorii de specialiști: pedagogi, economiști, sociologi, psihologi, filosofi etc. Învățământul și modernizarea se contopesc într-un tot unitar, astfel încât numai un învățământ modernizat poate deveni un factor important al accelerării ritmului progresului social.

Finalitatea modernizării, adaptarea învățământului la cerințele societății, nu epuizează și nu poate explica mecanismele sale interne, articulațiile și resorturile psihopedagogice care, în cele din urmă, stau la baza acestei finalități.

Având în vedere asemenea mecanisme am putea merge mai departe în circumscrierea conținutului modernizării menționând că acea suită de acțiuni pe care o implică cu necesitate constă în stabilirea unor relații optime între elementele structurale ale învățământului, privit ca un tot unitar, astfel încât să asigure un cadru adecvat și să stimuleze, în același timp, transpunerea în practică a idealului educațional.

Orice intervenție în direcția modernizării nu se poate limita doar la ceea ce se întâmplă la nivelul unei laturi sau în interiorul unei componente fără a avea în vedere și eventualele consecințe asupra celorlalte laturi sau componente ale sistemului. Subaprecierea acestui fapt conduce la formarea unei concepții greșite asupra modernizării și implicit, la denaturarea efectelor sale. Pe această linie se înscrie tendința de a restrânge sfera modernizării învățământului la unele aspecte izolate sau particulare ale acestuia. Se produce în acest fel o substituție a întregului prin părțile sale constitutive, neglijându-se interdependența dintre ele.

În concluzie, putem afirma faptul că modernizarea învățământului include atât sistemul de învățământ, precum și procesul de învățământ. Numai înglobându-le într-un tot unitar vom putea circumscrie sensul real al modernizării, căci sistemul oferă cadrul instituțional al desfășurării procesului de învățământ, iar acesta, la rândul său, urmează să asigure condițiile necesare în vederea materializării obiectivelor acțiunii educaționale. Orice modificare intervenție asupra sistemului se va repercuta asupra procesului de învățământ și, invers, perfecționarea acestuia va

avea consecințe asupra fluxurilor de ieșire ale sistemului, respective ale calității pregătirii forței de muncă. O delimitare cât de cât aproximativă a modernizării nu este posibilă decât în măsura în care ea se bazează pe această interdependență dintre sistem și proces. Reunite într-un tot sub genericul de învățământ, urmează să fie apoi raportate la contextual social, cu cerințele și exigențele sale în continuă creștere, iar pe de altă parte, teren de acțiune și confruntare pentru „ produsele” lor. Modernizarea învățământului se plasează deci la intersecția dintre comanda socială și integrarea în viața activă a ceea ce el produce sub forma forței de muncă.

Bibliografie:

1. Bârzea, C., Idei pedagogice contemporane, Ed. Didactica și Pedagogică, București, 1993;
2. Cerghit, I. – „Metode de învățare”, Editura Didactică și Pedagogică, București – 2002;
3. Nicola, I. – „Tratat de pedagogie școlară”, Editura Didactică și Pedagogică București – 1996;
4. Oprea C.L. - Strategii didactice interactive, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2009.

JOCURILE DIDACTICE – MIJLOACE ACTIVE DE PREDARE ÎNVĂȚARE CENTRATE PE ELEV

*Prof. înv. primar ,Pană Ana
Școala Gimnazială Crușeț ,com.Crușeț*

În condițiile actuale în care înscrierea la școală, se face la vârsta de șase ani, se impun o serie de măsuri destinate să prevină dificultățile de învățare ale elevilor. Un prim element îl constituie cunoașterea particularităților psihologice și implicațiile pedagogice ale învățării.

Un alt aspect important în acest sens îl constituie strategia didactică utilizată, concretizată într-o varietate de metode, procedee și mijloace de învățământ care să faciliteze transmiterea materiei și formarea unor abilități.

Cel mai important element în această abordare îl constituie jocul didactic, ca activitate de bază a copilului și în același timp modalitate de inițiere treptată în procesul complex al învățării. Există o strânsă interdependență între evenimentele de la începuturile învățării copilului și succesele sau insuccesele din viitoarea activitate educațională.

2. În noile accepțiuni ale reformei, în învățământul primar accentul cade pe dezvoltarea dimensiunii formative a pregătirii, deoarece nu însușirea unui volum mare de cunoștințe îl fac pe micul școlar bine pregătit, ci mai ales dobândirea unor capacități, abilități și operații intelectuale necesare actului de cunoaștere care favorizează învățarea.

Ca activitate fundamentală a copilului, jocul poate contribui la formarea unei atitudini față de muncă. Jocul îi dă posibilitatea de a-și folosi imaginația, îl ajută să pună în practică abilitățile și priceperile dobândite, el contribuie la îmbogățirea bagajului de cultură dezvoltându-i creativitatea și sensibilitatea.

3. Un om motivat pentru ceea ce face, realizează acțiunea respectivă la maximum capacităților sale. De aceea putem concluziona că aspectele motivaționale trebuie să-și găsească un loc mai important în preocupările învățătorilor, legate de realizarea lecțiilor.

O mare atenție trebuie acordată modalității de „*captare a atenției*” în vederea formării unei motivații pozitive.

Introducerea unui joc didactic în această etapă a lecției se constituie un stimul motivațional performant atât pe plan cognitiv, instructiv, formativ și afectiv volițional.

Am constatat din practica școlară că mecanismele atenției voluntare sunt condiționate de contextul psiho-fizic al lecției, de atractivitatea formelor de prezentare a conținutului, că întărirea influențează decisiv performanțele elevilor, iar autoîntărirea este esențială pentru învățare.

Așadar învățarea nu se realizează prin întărire externă (recompensă, notă, pedeapsă) ci mai eficient prin autoîntărire pozitivă (joc, întrecere, distracție).

ELEMENTELE DE JOC

Există variate elemente de joc: întrecerea (emulația, competiția) individuală sau pe grupe de elevi, cooperarea între participanți, recompensarea rezultatelor bune (dar nu înțeleasă în mod îngust) sau penalizarea greșelilor comise de cei antrenați în jocurile de rezolvare a exercițiilor bazate pe surpriză, așteptare, aplauze, cuvântul stimulator etc. Este foarte important ca elementul de joc să se împletească strâns cu sarcina didactică, să mijlocească realizarea ei în cele mai bune condiții.

CONȚINUTUL JOCULUI DIDACTIC trebuie să fie accesibil, recreativ și atractiv prin forma în care se desfășoară, prin mijloacele de învățământ utilizate, prin cunoștințe la care se apelează.

MATERIALUL DIDACTIC folosit, conduce la reușita jocului, de aceea este bine să fie variat, adecvat conținutului jocului, să slujească cât mai bine scopul urmărit. Pot fi folosite: planșe, folii, fișe individuale, cartonașe, jetoane, truse cu litere, figuri geometrice, etc.

REGULILE JOCULUI: Pentru realizarea sarcinii propuse și pentru stabilirea rezultatelor întrecerii se folosesc regulile de joc propuse de învățător sau cunoscute, în general, de elevi. Regulile jocului concretizează sarcina didactică și realizează sudura între aceasta și acțiunea jocului, antrenează întregul colectiv de elevi.

Jocurile didactice cuprind unele reguli care precizează cine poate deveni câștigătorul jocului, dar pot cuprinde și unele restricții – elevii care greșesc vor fi eliminați din joc sau vor fi penalizați, depunctați.

Acceptarea și respectarea regulilor de joc determină pe elev să participe la efortul comun al grupului din care face parte. Subordonarea intereselor personale celor ale colectivului, angajarea pentru învingerea dificultăților, respectarea exemplară a regulilor de joc, succesul, îl pregătesc pe copil pentru activitatea viitoare, pentru integrarea în societate.

Valoarea formativă pe care o prezintă jocul, precum și diversitatea obiectivelor educaționale pentru a căror rezolvare este folosit jocul, duc la necesitatea unei clasificări a jocurilor.

O clasificare a jocurilor se poate realiza din mai multe puncte de vedere:

după CONȚINUT;

după OBIECTIVELE urmărite;

după MATERIALUL folosit;

după GRUPELE DE STRUCTURI și PROCESE PSIHOFIZIOLOGICE solicitate preponderent în joc.

A. Dintre toate aceste criterii, cele mai semnificative rămân CONȚINUTUL și OBIECTIVELE. Astfel, jocurile pot fi:

- a) jocuri de dezvoltare a vorbirii, ;
- b) jocuri matematice, de cunoaștere a mediului;
- c) jocuri de orientare în spațiu
- d) jocuri de mișcare;

e) jocuri pregătitoare (de deschidere sau sensibilizare) în vederea înțelegerii unor jocuri, jocuri aplicative cu funcția de fixare a unor reguli sau procese și de extindere a acestora asupra unor situații noi.

Caracterul creator în orice domeniu, nevoia omului de a se adapta în continuu la situații , la procese și probleme de muncă noi , impun ca școala , odată cu funcția ei informativă , să dezvolte și aptitudinile intelectuale ale elevilor, independența și creativitatea gândirii.

Bibliografie :

Piajet J; 1971 *Psihologia copilului*, E.D.P. București

Ilie Vali ;2007 , *Pedagogie, perspective teoretice și aplicative* , Editura Universitatea Craiova

EXEMPLE DE BUNE PRACTICI ÎN APLICAREA STRATEGIILOR DE PREDARE-ÎNVĂȚARE-EVALUARE

Profesor învățământ primar: Filip Iulia-Claudia

Șc. Gimn. "Alexandru Ștefulescu", Tg-Jiu

Cele trei mari componente care alcătuiesc procesul de învățământ sunt: predarea, învățarea și evaluarea. Învățarea este înțeleasă ca funcția mintală prin care o persoană obține noi cunoștințe, abilități, valori, sensuri și referințe, folosindu-și capacitatea de a percepe informații. Procesul de învățare are loc pe parcursul întregii vieți .

Predarea se realizează în mai multe moduri: simpla transmitere a cunoștințelor, priceperilor și deprinderilor; în sens pur metodologic, a expune, a comunica verbal; ca un discurs didactic conceput în scopul instruirii și autoinstruirii elevilor; ca o formă specifică de comunicare culturală; ca un sistem specific de acțiuni menite să inducă învățarea

Evaluarea reprezintă o acțiune psihosocială complexă bazată pe operații de: măsurare , apreciere , decizie / comunicată în termeni de îndrumare metodologică orientativă cu scop de ameliorare continuă a activității proiectată la nivel de sistem și de proces. Aceasta servește ca o unealtă pentru analiză a eficienței curriculum-ului școlar și a schimbărilor la toate nivelurile.

Cunoașterea conținuturilor disciplinei îi ajută pe profesori să-și stabilească hărți mentale cu care să stabilească indicii de monitorizare a succesului. Însă, cunoașterea structurii disciplinei în sine nu-l ghidează pe profesor în procesul predării. Asta înseamnă că profesorul trebuie să-și dezvolte abilități de a înțelege conținuturile disciplinei într-o modalitate reflectivă, pedagogică (McDonald and Naso, 1986, cit in Harder și col., 2000, p. 156).

Unii profesori, în încercarea de a găsi mijloace noi pentru a ajuta elevii să facă introspecție, să reflecteze asupra propriei persoane și asupra mediului, au apelat la animații, o tehnică puternică bazată pe umor artistic care poate fi utilizată cu succes în strategiile de intervenție..

Strategii și metode de predare integrată

Cele mai productive strategii și metode de predare integrată, recunoscute ca promotoare ale unei învățări autentice – eficiente sunt:

➤ **Învățarea prin dezbateri**

- ✓ *Învățare prin problematizare*
- ✓ *Învățare prin încercare și eroare*
- ✓ *Învățare senzorio-motorie*
- ✓ *Învățare socială*

- **Învățarea prin cercetare**
- **Învățarea prin rezolvarea de probleme**
- **Învățarea prin descoperire**
- **Învățarea bazată pe metoda proiectului**
- **Învățarea bazată pe probleme**
- **Învățarea aventură / de tip expediționar**

În acest sens, voi prezenta modul în care am utilizat o serie de metode didactice moderne în scopul activizării elevilor în cadrul procesului de predare-învățare-evaluare.

MĂSĂ ROTUNDĂ

Se formează grupe de 3 elevi. Fiecare elev descrie câte o floare de primăvară la alegere, apoi o desenează.

Jocuri de rol „Primăvara la taifas cu ghiocelul”

PĂLĂRIILE GÂNDITOARE

Solicit elevilor să fie foarte atenți ca vor lucra pe grupe de 4 elevi, fiecare grupa reprezentând câte o pălărie gânditoare și vor primi sarcini bine definite, astfel:

- *pălăria albă* va reda pe scurt conținutul textului;
- *pălăria roșie* va prezenta ideile principale;
- *pălăria neagră* va puncta elementele negative și va continua povestirea cu un sfârșit tragic,
- *pălăria galbenă* va prezenta ideile optimiste, pozitive, pline de speranțe;
- *pălăria verde* va face trimitere la factorii de mediu, la natura din jur care ar trebui să-l ajute pe ghiocel.
- *pălăria albastră* este responsabilă cu controlul demersurilor desfășurate.

METODA MOZAIICULUI sau metoda **JIGSAW** este o metodă promovată de susținătorii predării-învățării în maniera gândirii critice și urmărește învățarea prin colaborare la nivelul unui grup de elevi și predarea achizițiilor dobândite de către fiecare membru al grupului „expert”, unui alt grup de elevi.

APLICAȚIE Clasa a III-a: Genul substantivelor

„Experții 1”

Exerciții de identificare a substantivelor din text, specificând felul, numărul lor și ce denumesc ele.

„Experții 2”

Exerciții de trecere a unui substantiv masculin de la numărul singular la numărul plural

Exemple de substantive comune de gen masculin

Suportul teoretic referitor la substantivele de gen masculin

Exemple de substantive proprii de gen masculin.

„Expertii 3”

Exerciții de trecere a unui substantiv feminin de la numărul singular la numărul plural

Exemple de substantive comune de gen feminin

Suportul teoretic referitor la substantivele de gen feminin

Exemple de substantive proprii de gen feminin.

„Expertii 4”

Exerciții de trecere a unui substantiv neutru de la numărul singular la numărul plural

Exemple de substantive comune de gen neutru

Suportul teoretic referitor la substantivele de gen neutru.

Elevii se reîntorc la grupele inițiale, explicând ceea ce au învățat fiecare în grupele de experți.

La finalul orei, învățătorul pune întrebări suplimentare tuturor elevilor pentru a se convinge că au înțeles ceea ce le-a fost „predat” de către colegii lor.

Pentru formarea capacității de a coordona activitățile, de a lucra în echipă și de a rezolva creativ situațiile specifice domeniului, a capacității de proiectare și monitorizare a proiectelor/programelor specifice sunt utilizate strategiile indirecte bazate pe observație, reflecție și acțiune a elevului, respectiv metoda anchetei, observarea sistematică și independentă, experimentul, modelarea, jocurile de rol, metoda studiului de caz etc.

Profesorul are nevoie de: „competență relațională, capacitate de a promova relații de cooperare și competiție, un stil de lucru cooperant pentru a asigura unitatea clasei, pentru a obține un înalt grad de coeziune al acesteia, pentru a stimula tendințele centripete în locul celor centrifuge, pentru a forma conștiința comunitară (de grup) a elevilor de care se ocupă” (Cerghit, 2008, p. 183).

ACCENTELE DEMERSULUI DIDACTIC – EXPERIENȚE LA CLASĂ

*Prof. înv. primar Niculete Mihaela Veronica
Școala Gimnazială "Alexandru Ștefulescu" Târgu-Jiu, Gorj*

Demersul didactic este activitatea desfășurată de învățător care constă în anticiparea etapelor și a acțiunilor concrete de realizare a predării-învățării. Presupune lectura personalizată a programelor școlare, planificarea calendaristică, proiectarea unităților de învățare sau a lecțiilor.

Disciplina aleasă: MATEMATICĂ

Structura demersului didactic pe care o aplic într-o unitate de învățare la disciplina matematică este următoarea:

Etapa 1. Familiarizarea

Această etapă vizează introducerea unui nou conținut noțional prin intermediul unor situații problemă. Rezolvarea de către elevi a situațiilor - problemă solicită utilizarea unor concepte, tehnici de lucru și deprinderi anterior formate, dar sarcinile de lucru propuse elevilor vor fi centrate pe descoperirea unor noi noțiuni și procedee de lucru. Elevul descoperă prin efort propriu elementele noi de conținut ca răspuns la sarcinile propuse, se familiarizează cu procedurile specifice de calcul, cu modalitatea de verbalizare a răspunsului. Acest tip de demers didactic dezvoltă la elevi, pe de o parte, o atitudine activă, de căutare și colectare de informații în situații concrete, elevul fiind pus în situația să acționeze pentru rezolvarea sarcinilor de lucru, iar pe de altă parte, o atitudine reflexivă și pragmatică. Rolul cadrului didactic este de a dirija învățarea, de a preciza într-un limbaj simplu etapele de parcurs pentru rezolvarea sarcinilor date, de a provoca și de a menține interesul elevilor pe tot parcursul activității pentru ca aceștia să găsească soluțiile prin efort propriu dirijat, orientat și centrat de către cadrul didactic pe sarcina de învățare. Forme de organizare adecvate atingerii scopului propus: activitate individuală sau de grup dirijată/semidirijată de către cadrul didactic, joc de rol, observare și operare cu obiecte.

Etapa 2. Structurarea noțională

În această etapă elevii, dirijați de cadrul didactic, analizează rezultatele activității desfășurate în etapa anterioară și tehnicile folosite și sunt identificate noțiunile noi apărute prin elementele lor caracteristice. Elevii își sistematizează progresiv propriile proceduri de acțiune, își consolidează competențele operatorii și identifică legături între noțiuni prin conversație euristică. Rolul cadrului didactic este de a sintetiza și structura împreună cu elevii

informațiile semnificative culese de aceștia în etapa de familiarizare. În această etapă, rezolvarea de probleme are ca scop identificarea unor concepte în contexte cât mai variate, sistematizarea unor tehnici operatorii sau algoritimizarea unor procedee de lucru. Elevii sunt antrenați în activități care solicită precizarea modului în care au obținut informații relevante, și modul în care pot fi relaționate acestea. Comunicarea modului în care elevii au judecat o problemă, formularea de judecăți deductive rezultate din analiza unor probleme prezentate în forme variate (imagini, diagrame, tabele, probleme cu text) sunt sarcini de lucru semnificative pentru realizarea de sistematizări și structurări noționale. Forme de organizare adecvate atingerii scopului propus: activitate dirijată frontală sau de grup.

Etapa 3. Aplicarea și exersarea direcționată

Exersarea direcționată oferă oportunități elevilor de antrenament, consolidare și dezvoltare a capacităților de rezolvare de probleme. Exerciții complementare favorizează individualizarea învățării și adaptarea demersului didactic la particularitățile colectivului de elevi prin organizarea de activități de recuperare și de dezvoltare. Rolul cadrului didactic este de a selecta cele mai semnificative aplicații pentru consolidarea unor tehnici, proceduri și metode de lucru, a urmări formarea automatismelor de calcul. În același timp, sarcinile de învățare trebuie să fie centrate pe dezvoltarea capacității elevilor de a reflecta asupra unui demers, de a explica și argumenta modul de lucru. Evaluarea formativă permite formularea de judecăți în legătură cu nivelul achizițiilor elevilor, dar și a autonomiei personale, a capacității de autoevaluare. Formă de organizare: activitate individuală independentă diferențiată.

Astfel, competențele programei acestei discipline le-am vizat în mod sistematic, punând accent pe conținuturi.

În realizarea demersului didactic, am ținut cont de cunoașterea elevilor, adoptând strategia de lucru în conformitate cu realitatea. Urmărind asigurarea concordanței dintre nivelul și volumul de cunoștințe și capacitatea de asimilare a elevului, încerc să-l determin pe fiecare să fie cât mai activ, să participe cu plăcere și interes la lecție.

Corelarea cunoștințelor dobândite la diverse obiecte de învățământ poate asigura o sistematizare a informațiilor specifice diferitelor domenii, scopul fiind reluarea unui sistem unitar de cunoaștere.

Introducerea aplicațiilor multimedia și a soft-ului educațional ajută substanțial procesul didactic, dându-i o interactivitate deosebită, implicând tot mai mult elevii în procesul instructiv educativ, dezvoltându-le atenția voluntară, memoria logică, spiritul de observație sau alte forțe cognitive. În cadrul orelor, am evitat utilizarea excesivă a activității frontale, încercând o diversificare a demersului didactic.

INTEGRAREA ȘI EDUCAȚIA INTEGRATĂ

Prof. Săceanu Otilia Elena

Liceul Mătășari,

Localitatea Mătășari, Județul Gorj

Termenul „integrare” a apărut în context educațional ca rezultat al deschiderilor spre normalizarea vieților persoanelor cu dizabilități, evidente din ce în ce mai mult în ultimele decenii ale secolului XX, când, printr-o serie de documente emise de organizațiile internaționale, se promovau și se conturau schimbări de politici sociale și educaționale în favoarea orientării și acceptării copiilor cu dizabilități și / sau cerințe speciale în școli normale.

Acest termen a fost folosit în literatura de specialitate de la începutul anilor '70 până în anii '90 și a apărut ca reacție la formele de segregare în educație mai ales în cazul copiilor cu dizabilități sau al celor cu tulburări psihocomportamentale. Ulterior a fost înlocuit cu sintagma „educație incluzivă”, care pune un accent mai profund pe diversitatea umană și pe respectul față de semenii diferiți din jurul nostru. Integrarea școlară referă la procesul de includere în școlile de masă sau în clasele obișnuite, la activitățile obișnuite formale și nonformale, a copiilor cu dizabilități sau având cerințe educative speciale.

La Conferința Mondială asupra educației speciale, desfășurată sub egida UNESCO, la Salamanca în iunie 1994, delegații a 88 de guverne și 25 de organizații internaționale au adoptat o declarație comună care conține, printre altele, următoarele puncte:

- fiecare copil are dreptul fundamental la educație și fiecărui copil trebuie să i se ofere șansa de a ajunge și de a se putea menține la un nivel acceptabil de învățare;
- fiecare copil posedă caracteristici, interese, aptitudini și necesități de învățare proprii;
- proiectarea sistemelor educaționale și implementarea programelor educaționale trebuie să țină seama de marea diversitate a caracteristicilor și trebuințelor copiilor incluși în procesul educațional;
- persoanele cu cerințe speciale trebuie să aibă acces în școlile obișnuite (școlile de masă), iar aceste școli trebuie să-și adapteze procesul didactic conform unei pedagogii centrate asupra copilului, capabilă să vină în întâmpinarea nevoilor de cunoaștere ale fiecărui copil în parte;
- școlile obișnuite care au adoptat această orientare sunt cele mai reprezentative medii de combatere a atitudinilor discriminatorii, construind o societate bazată pe spiritul de

acceptare și valorizare a diversității umane, oferind astfel șanse egale la educație pentru toți; mai mult, ele asigură o educație utilă pentru majoritatea copiilor, îmbunătățind eficiența și gradul de utilitate socială al întregului sistem educațional.

În context școlar, integrarea reprezintă procesul de educare a copiilor cu sau fără dizabilități în același spațiu și în aceleași condiții, având drept scop participarea deplină a tuturor copiilor la activitățile școlare și extrașcolare; prima condiție pentru integrare este acceptarea conștientă de către membrii grupului a fiecărei persoane, fiind favorizată de o organizare școlară care să pună în act o metodologie de intervenție didactică bazată pe un curriculum flexibil.

O versiune mai sintetică a nivelurilor de integrare este următoarea:

- integrarea spațială (a fi prezent);
- integrarea socială (a fi împreună cu alți copii);
- integrarea școlară (a învăța împreună cu ceilalți elevi).

Integrarea școlară poate fi înțeleasă în sens larg ca procesul de plasare într-o clasă de elevi a oricărui copil, la debut școlar, în programul învățământului preprimar sau primar, iar în sens restrâns se referă la școlarizarea unor copii cu dizabilități/cerințe speciale în unități școlare obișnuite, în structuri școlare cât mai apropiate de școlile obișnuite sau în unități de învățământ special.

Integrarea școlară a copiilor cu dizabilități este fundamentală pentru realizarea finalității educației speciale, iar una dintre condițiile integrării lor eficiente constă în crearea unor servicii de sprijin, specializate în asistență educațională, de care să beneficieze atât copiii/elevii integrați, cât și colectivele didactice din școlile în care are loc integrarea. Unul dintre serviciile specializate necesare în integrarea educațională a copiilor cu cerințe educative speciale este realizat de cadrele didactice de sprijin/itinerante.

Domeniile integrării școlare pentru copiii cu dizabilități/cerințe speciale sunt :

- domeniul instituțional - școli pentru toți copiii, reglementări legislative, servicii de sprijin;
- domeniul curriculumului școlar - delimitări ale curriculumului comun, de bază, diferențiat, adaptat;
- sistemul unitar de formare a personalului didactic.

Ca proces, integrarea școlară este dificil de realizat în interiorul unui sistem de evaluare bazat pe competiție, care valorizează doar nivelurile de achiziții academice ridicate. Chiar dacă în aparență copiii parcurg același curriculum, nu înseamnă că ei au aceleași experiențe și competențe educaționale ca și colegii lor ori că împart aceleași experiențe sociale cu ei.

Interacțiunea pozitivă a copiilor cu dizabilități/ cerințe speciale cu semenii lor nu se întâmplă automat, doar prin plasarea copiilor în medii presupuse a fi integratoare.

BIBLIOGRAFIE:

- Ungureanu, Dorel, „Educația integrată și școala incluzivă, Editura de Vest, Timișoara, 2000.
- Vrășmaș, Traian „Învățământul integrat și / sau incluziv pentru copiii cu cerințe educative speciale”, Editura Aramis, București, 2001.

PROIECT EDUCAȚIONAL

„DE LA JOC... LA EDUCAȚIE FINANCIARĂ”

*Prof. Înv. Primar, Vladu Ana Nicoleta
Școala Gimnazială „Alexandru Ștefulescu”*

Inspectoratul Școlar Județean Gorj în parteneriat cu Școala Gimnazială „Alexandru Ștefulescu”, Școala Gimnazială „Sfântul Nicolae”, Școala Gimnazială „Pompiliu Marcea”, Școala Gimnazială Crușeț, a desfășurat proiectul de educație financiară „**De la joc...la educație financiară**” în anul școlar 2021-2022.

Au participat un număr de 800 de elevi și 37 cadre didactice din școlile partenere.

Proiectul și-a propus să promoveze conceptul de educație financiară pentru elevii, cu activități în parteneriat și, de asemenea, să imprime respectul copiilor față de muncă și față de bani. *În cadrul proiectului s-au desfășurat activități și jocuri atractive care stimulează dezvoltarea cognitivă, creativitatea, spiritul antreprenorial, contribuind la însușirea unor comportamente conform intereselor și nevoilor copiilor.* Prin activitățile desfășurate s-au urmărit formarea unor deprinderi și abilități de utilizare a mijloacelor și tehnicilor bancare (bani, carduri, bancomat) precum și conturarea unei imagini a modului în care banii sunt percepuți, cheltuiți și economisiți. Prin jocuri atractive, precum jocuri exercițiu, jocuri de rol, jocuri folosind softuri educaționale, activități desfășurate folosind caietele de lucru, discuții libere, expoziție cu vânzare, vizite la BNR și invitații speciali, s-a urmărit dezvoltarea capacităților cognitive, afective și volative ale copiilor precum și formarea unui comportament responsabil față de bani.

SCOPUL a fost pregătirea copiilor pentru dobândirea unor deprinderi și abilități de management al banilor și de adoptare al deciziilor care au consecințe financiare, utilizând forme și activități de învățare diversificate.

Au avut loc mai multe activități de învățare astfel:

- Activitatea 1 - „**De la joc... la educația financiară**” s-a desfășurat sub forma atelierelor de lucru în toate școlile partenere. Au fost utilizate auxiliarul didactic „De la joc la educația financiară”; Softul educațional PitiClic, „De la joc...la educația financiară”; Jocuri de rol pentru a diferenția nevoile de dorințe, etc.
- Activitatea 2 - „**Povestea banilor**” – lecție interactivă susținută în online de dna **Roza-lia Bratu**, reprezentant BNR, cu tot grupul țintă din instituțiile partenere.

- Activitatea 3 - „Să vorbim despre bani și bănci ” - vizită la Banca Națională a României. Elevii au vizitat sediul Băncii Naționale din Tg-Jiu și au aflat mai multe informații despre proveniența banilor și păstrarea acestora.
- Activitatea 4 - „Clubul copiilor harnici, isteți și chibzuiți” – expoziție cu vânzare la cumpărături, joc de rol. Elevii au confecționat diverse obiecte, pe care le-au expus în curtea școlii apoi le-au vândut colegilor din școală utilizând specimene de bancnote. Au experimentat rolul de vânzător sau/și cumpărător, au făcut chiar troc între produse.
- Activitatea 5 - „Banii pe înțelesul copiilor” – masă rotundă - organizată la Școala Gimnazială „Alexandru Ștefulescu” cu cadrele didactice și invitați speciali: dna Ligia Goloșoiu Georgescu, președinte a Asociației pentru Promovarea Performanței în Educație, expert educație financiară, dna Adina Vladu președinte a Asociației Centrul Internațional pentru Educație și dnul Minel Cinciulescu director al Tipografiei Prod Com SRL în calitate de antreprenor de succes.

Rezultate obținute:

- elevii participanți sunt capabili să identifice elementele necesare stabilirii valorii unui produs, să construiască un plan pentru obținerea banilor;
- s-a îmbunătățit strategia de vânzare-cumpărare a unui produs de tip suvenir;
- elevii participanți, sunt capabili să manifeste un comportament proactiv în cadrul echipei.
- elevii recunosc elemente specifice fenomenului bancar în contexte practice diferite și utilizează mijloace și tehnici bancare diverse.
- diferențiază nevoile de dorințe;
- identifică / sortează monede și bancnote;
- exemplifică situații și locuri în care se fac plăți;
- identifică rolul deținut într-un schimb: vânzător/cumpărător;

Evaluare și promovare:

Proiectul a îmbunătățit cooperarea între profesori și elevi, între cadrele didactice și elevii din școlile partenere, oferind oportunitatea de a a-și asuma responsabilitatea propriei învățări, de a reflecta asupra procesului de învățare, de a-și întări stima de sine. S-au utilizat metode și instrumente de evaluare: observarea, grila de evaluare criterială a proiectului de grup (planificarea, calitatea produsului realizat, designul produselor) și autoevaluarea.

Concluzii:

Prin derularea acestui proiect a crescut nivelul de alfabetizare al copiilor de vârstă școlară în domeniul financiar prin introducerea unor noțiuni de bază legate de bani, copiii dețin bune deprinderi legate de utilizarea banilor precum și bune practici în acest domeniu, începând chiar cu deprinderea de a economisi.

Proiectul a fost un real succes.

Îndemnăm cadrele didactice să desfășoare activități în această direcție!

DEMERS DIDACTIC CENTRAT PE COMPETENȚE CHEIE

Prof. înv. primar Niculete Mihaela Veronica
Școala Gimnazială "Alexandru Ștefulescu" Tg-Jiu, Gorj

Competențele cheie sunt ansambluri de cunoștințe, abilități și atitudini care urmează să fie formate elevilor, ca instrumente culturale pentru învățarea pe tot parcursul vieții.

Exemplu de demers didactic centrat pe competențe cheie:

Disciplina: Educație civică

Clasa: a IV-a

Subiect: România – membră a Uniunii Europene

Competențe cheie vizate:

1. Competența de comunicare în limba maternă

- împărțiți în grupe de câte 5, elevii vor descoperi noțiuni despre Uniunea Europeană prin lecturarea informațiilor primite și completarea răspunsurilor la întrebările formulate (Explozia stelară).

2. Competența de comunicare în limbi străine

- Brainstorming – saluturi din diferite state membre pe care copiii le cunosc din experiență personală sau din alte surse media
- inițierea unor dialoguri – joc de rol – *Vizitator într-o țară UE* (comunicare în limba engleză, ca limbă oficială UE, limbă pe care ei o studiază din clasa pregătitoare).

3. Competențe matematice și competențe de bază în științe și tehnologii

- le prezint harta Europei, pe care marcăm cu stegulețe statele membre și le solicit să enumere țările în ordinea crescătoare a suprafeței, apoi în ordine descrescătoare după nr. de locuitori
- le solicit prezentarea datelor colectate într-un tabel, apoi vom compune probleme pe baza datelor
- exercițiu joc de schimb valutar și utilizarea monedei euro – *La cumpărături în Europa*.

4. Competența digitală

- voi folosi internetul (imagini, videoclipuri, jocuri)
- elevii utilizează telefonul mobil pentru a culege informații despre țările din UE și a vedea imagini din aceste țări, intrând pe site-ul oficial al Comisiei Europene
- le recomand jocuri interactive pentru cunoașterea țărilor, printr-o listă de site-uri dedicate
- folosind aplicația Charter Pix pe telefon vor alege o țară și o vor prezenta.

5. A învăța să înveți

- elevii accesează Wikipedia și site-urile recomandate pentru a realiza un portofoliu despre o țară UE la alegere (documentare, alegerea resurselor materiale, forma de prezentare a proiectului).

6. Competențe sociale și civice

- elevii iau la cunoștință faptul că avem drepturi, fiind cetățeni UE și au de realizat în echipe activitatea *Micul cetățean* (cunoașterea drepturilor, informându-se din manual și alte surse) – Ca orice cetățean european am următoarele drepturi...
- pun accent pe jocurile în perechi și în grup, favorizând integrarea, ajutorarea și stimularea reciprocă, toleranța mă asigur de respectarea regulilor și a ordinii în desfășurarea jocurilor și a activităților de echipă.

7. Spirit de inițiativă și antreprenoriat

- elevii vor realiza afișe pentru promovarea operelor lui Brâncuși, în scopul atragerii turiștilor la Tg-Jiu; le vor prezenta în clasă și vor fi votate cele mai relevante produse pe care le vor trimite elevilor cu care colaborăm în cadrul proiectelor Erasmus.

8. Sensibilizare și exprimare culturală

Proiect *Ziua europeană* - prezentare de costume și dansuri tradiționale ale unor țări UE; mâncăruri specifice; clădiri și monumente celebre.

MODALITATI DE ABORDARE A UNUI SCENARIU DIDACTIC CU AJUTORUL TEHNOLOGIEI SI A INTERNETULUI

*Prof. inv. primar Catană Minodora Anca
Școala Gimn. Nr. 1 "George Uscătescu" Tg. Cărbunești*

*Motto: „Să nu-i educăm pe copii pentru lumea de azi. Această lume nu va mai exista când ei vor fi mari.
Și nimic nu ne permite să știm cum va fi lumea lor. Atunci să-i învățăm să se adapteze.” (Maria
Montessori)*

Procesul de învățământ este un sistem complex, rezultat al interdependenței dintre predare, învățare și evaluare, cu o finalitate bine conturată – aceea de transpunere în practică a idealului educațional, dezvoltarea integral-vocațională a personalității. Calea principală prin care se realizează acest aspect este perfecționarea tehnologiei, respectiv a formelor, metodelor și mijloacelor prin care se ajunge la rezultatul scontat.

Un loc important în cadrul tehnologiei didactice îl ocupă strategiile didactice. Prin strategie didactică înțelegem un ansamblu de metode, procedee și instrumente prin care se realizează conlucrarea dintre profesori și elevi în vederea predării, învățării, dar și evaluării unui volum de informații, a formării unor priceperi și deprinderi, a dezvoltării personalității umane.

Digitalizarea procesului educativ a venit mai repede decât ne așteptam. Profesori debutanti, dar și cei cu experiență la catedră, elevi și părinți, aproape peste noapte, ne-am trezit în fața unei mari provocări: educația online. Am început fiecare cu abilitățile de care dispuneam la acel moment și cu dorința de a face totul cât se putea de bine. A fost o perioadă de acumulări de cunoștințe digitale masive, în timpul desfășurării procesului instructiv- educativ. Entuziasmul nostru, dorința de dezvoltare profesională și personală, receptivitatea elevilor și a părinților ne-au adus multe reușite și satisfacții.

În contextul școlii online, în prim plan se află competența digitală, comunicarea în limba maternă și cea de a învăța să înveți. Este foarte important să reușești să îți structurezi lecțiile ușor, pornind de la metodele clasice și să introduci, firesc și eficient, elemente digitale care sunt atractive pentru elevi și motivante. Trebuie realizat un echilibru între tradițional și digital, astfel încât elevul să se simtă cât mai aproape de mediul școlar, dar și cât mai captivat de activitatea desfășurată.

Calculatorul a devenit indispensabil în educația modernă actuală, fiind utilizat de către cadrele didactice în procesul de predare-învățare. Fiind un mijloc modern de educație, utilizarea sistemelor informatice a câștigat teren datorită virtuților foarte atractive pentru elevi, accesibilității pentru aceștia și facilitării prezentării informațiilor.

Utilizarea calculatorului în scenariul didactic are numeroase valențe educative:

- facilitează învățarea prin descoperire;
- îi învață pe elevi să învețe, dezvoltându-le abilitățile și strategiile cognitive;
- stimulează elevii să se implice în procesul educativ și să devină parteneri ai profesorului;
- oferă resurse care conțin informații bine structurate, prezentate schematic, în manieră vizuală și interactivă, care pot fi ușor înțelese și reținute.

În educația modernă, în contextul școlii online cadrul didactic îndeplinește trei roluri:

1. facilitator de învățare - sprijină elevii în învățare ;
2. mediator - stabilește regulile și normele de comunicare și relaționare ;
3. tutore - ghidează și activează elevii în procesul de învățare.

Cu noile tehnologii informaționale, profesia de cadru didactic evoluează de la instruirea centrată pe profesor, bazată preponderent pe predare, către medii de învățare interactive, centrate pe elev.

Pașii unui scenariu didactic cu ajutorul noilor tehnologii, Instruirea Asistată de Calculator, pe care trebuie să-i respecte cadrul didactic sunt următorii:

1. stabilește competențele specifice ;
2. studiază conținutul științific aferent temei ;
3. identifică momentele lecției în care competențele specifice vor fi atinse mai ușor cu ajutorul calculatorului ;
4. realizează scenariul didactic, împărțindu-l pe momente ;
5. identifică resursele multimedia cele mai potrivite pentru realizarea fiecărui moment ;
6. estimează timpul de desfășurare al fiecărei secvențe proiectate ;

Resurse multimedia pot fi integrate cu ușurință în lecție.

Profesorul are la dispoziție o multitudine de resurse multimedia pe care le poate integra în scenariul didactic în vederea atingerii obiectivelor propuse și dezvoltării competențelor specifice disciplinei de studiu. Astfel, el poate utiliza:

- a. texte- în format word sau ppt;
- b. imagini- care susțin textul și îl nuanțează ;
- c. organizatori grafici- elemente vizuale care evidențiază legături între concepte, idei, termeni;
- d. materiale audio/video- secvențe dintr-un film, tutoriale cu dimensiuni reduse pentru a se menține atenția copilului, să nu se plictisească;
- e. simulări, animații- sunt elemente constructive care conduc la o mai bună înțelegere a unor fenomene ;
- f. teste de evaluare interactive- asigură atât profesorului, cât și elevului un feedback imediat

În opoziție cu metodologia tradițională, pentru care elevul rămâne mai mult un auditoriu sau un simplu spectator, gata să recepteze pasiv ceea ce i se transmite ori i se demonstrează, tehnologiile moderne au tendința să facă din acesta un actor, un participant activ în procesul învățării, pregătit să-și însușească cunoștințele pe calea activității proprii, a unei angajări optime a gândirii, în raport cu sarcina de învățare dată. Esențial în pregătirea cadrului didactic este capacitatea de a insufla elevilor săi dorința și posibilitatea de a le dobândi, pe cât este cu putință, prin ei înșiși, printr-un studiu cât mai activ.

BIBLIOGRAFIE:

Insp Eugenia Cretoi, Insp. Mihaela Zugravu, Prof. Emanuala Brenciu, Prof. Laura Gunesch, prof. Elisabeta Minecuta, Inv. Florica Ionescu, REPERE ORIENTATIVE PENTRU SCOALA ONLINE – ghid metodologic pentru invatatori, Brasov 2020
Lixandru Raluca, INVATAREA CENTRATA PE ELEV, Academia.edu

ROLUL JOCULUI DIDACTIC ÎN ACTIVITĂȚILE DIN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PRIMAR

*prof.înv.primar Gogelescu-Bădița Ana-Maria
Școala Gimnazială „Pompiliu Marcea” Tg- Jiu*

„Jocul este singura atmosferă în care ființa sa psihologică poate să respire și în consecință poate să acționeze. A ne întreba de ce se joacă copilul înseamnă a ne întreba de ce este copil, nu ne putem imagina copilărie fără râsetele și jocurile sale.”

Eduard Claparède

Jocul didactic este o formă de activitate atractivă și accesibilă copilului, prin care se realizează o bună parte din sarcinile instructiv-educative.

Fiecare joc didactic trebuie să instruiască pe copii, să le consolideze și să le precizeze cunoștințele despre lumea înconjurătoare, să îmbine armonios elementul instructiv și exercițiul cu elementul distractiv. Învățând prin joc, copilul trebuie să se joace, adică să se distreze în același timp.

Jocul didactic nu trebuie să fie un simplu exercițiu, chiar dacă exercițiul apare ca element constructiv, trebuie să rămână totuși joc, activitatea pe care o desfășoară copilul trebuie să trezească dorința vie de a se juca.

Regulile sunt menite să arate copiilor cum să se joace, cum să rezolve problema respectivă și îndeplinesc în joc o importantă funcție reglatoare asupra acțiunilor și relațiilor reciproce dintre copii. O altă categorie de reguli se referă la succesiunea acțiunilor în joc (ordinea în care trebuie să răspundă copiii când se joacă), altele referitoare la comportarea copiilor în joc care le indică ce este și ce nu este permis în timpul jocului. În stabilirea regulilor jocului se va ține seama de principiul gradării și al accesibilității.

Acțiunea de joc este latura care face ca rezolvarea sarcinii didactice să fie plăcută și atractivă pentru copii și cuprinde momente de așteptare, surpriză, ghicire, mișcare și întrecere.

Jocul didactic se încheie și cu un anumit rezultat, arată gradul în care copilul și-a format pricepera de a găsi răspunsul potrivit, de a face descrieri, reconstituiri, comparații, de a da răspunsuri verbale prompte.

Jocul, în ansamblu, este bun prilej de pregătire psihologică a copiilor, necesară integrării lor la viața socială complexă. Este un mod firesc de a-l introduce în viața socială complexă, de a-l face să priceapă ceea ce a fost mai greu de înțeles în contactul cu realitatea.

Fiecare joc didactic se constituie după cerințele instructiv-formative curente: însușirea unor cunoștințe noi, întregirea lor, consolidarea, verificarea celor anterioare într-un context nou.

În raport cu conținutul ales, se concretizează, pentru fiecare joc în parte, sarcina didactică.

Sarcina didactică se obiectivează pentru copii sub forma unor probleme pe care ei le vor rezolva în mod independent sau în echipe, prin cooperare. Problemele trebuie să fie accesibile copiilor și în același timp să le solicite eforturi și investigații noi, să le deștepte și să le mențină viu interesul.

De asemenea, sarcinile didactice trebuie să fie astfel concepute încât să reactiveze nu atât memoria reproductivă, cât mai ales gândirea (operațiile ei, capacitatea de asociere, flexibilitatea, fluiditatea ei).

Regulile jocului didactic reglementează conduita și acțiunile copiilor având un caracter obligatoriu pentru participanți. Ele indică modul de participare a copiilor în joc și de apreciere a rezultatelor lor.

Jocul copiilor poate constitui un teren important de descifrare a capacităților psihologice, inclusiv a celor intelectuale și a trăsăturilor de personalitate, a aspectelor mai importante ale sociabilității copilului. Ele pot surprinde prin modul în care se joacă.

„Jocul – consideră Ursula Șchiopu – stimulează creșterea capacității de a trăi din plin, cu pasiune, fiecare moment, organizând tensiunea proprie acțiunilor cu finalitate, având funcția de o mare și complexă școală a vieții.”

BIBLIOGRAFIE:

1. Mielu Zlate - „Psihologia copilului” - E.D.P. București 1991.
2. Ursula Șchiopu - „Probleme ale jocului și distracțiilor” - E.D.P. București 1970;

MICUL ȘCOLAR ȘI COMPORTAMENTUL ECOLOGIC

*Prof. înv. primar Vasilescu Liliana
Școala Gimnazială „Pompiliu Marcea” Tg-Jiu*

Privită istoric poluarea mediului a apărut odată cu omul și s-a diversificat pe măsura evoluției societății umane, ajungând astăzi una dintre importantele preocupări ale specialiștilor din diferite domenii ale științei și tehnicii, ale statelor, guvernelor, ale întregii populații a pământului.

Luând în considerare definiția poluării, ca fiind modificarea comportamentelor naturale prin prezența unor corpuri străine, ca urmare a activităților omului, sub numele de poluanți, și care provoacă prin natura lor, prin concentrația în care se găsesc și prin timpul cât acționează, efecte nocive asupra sănătății, creând disconfort sau împiedicând folosirea unor componente ale mediului necesare vieții, se pare că sunt și cele mai afectate de acțiunile iresponsabile ale omului.

Cele mai întâlnite forme de poluare sunt: poluarea apei, poluarea solului și poluarea aerului (atmosferică). Solul, aerul și apa sunt factori de mediu cu influențe deosebite asupra sănătății. De calitatea solului depinde formarea și protecția surselor de apă, atât a celei de suprafață cât și a celei subterane. La fel ca ceilalți factori de mediu, apa este indispensabilă vieții. Lipsa de apă sau consumul de apă poluată are multiple consecințe negative asupra sănătății omului.

Activitățile casnice sunt, fie că vrem, fie că nu, o sursă de poluare astăzi. Protecția mediului înconjurător a apărut ca problema a omenirii numai în zilele noastre, atunci când omul a stăpânit tot spațiul prielnic vieții de pe Terra. Bogățiile și resursele de energie au fost afectate în așa măsură încât se întrevede epuizarea rapidă a unora dintre ele, iar unele condiții esențiale existenței umane, ca apa sau aerul, dau semene de contaminare continuă. Putem spune că există riscul ca viitorul omenirii să fie pus semnul întrebării dacă nu se iau măsuri energice de protejare a Planetei.

Dascălul are rolul hotărâtor în formarea micilor ecologiști, dirijându-i să cunoască și să ocrotească elementele mediului înconjurător, să iubească plantele și animalele, să adopte o conduită civilizată în raport cu mediul și să ia atitudine față de cei care încalcă regulile.

În scopul găsirii unei modalități eficiente cu rezultate vizibile în formarea atitudinii elevilor, am demarat un proiect de educație ecologică „ Să luptăm pentru o lume mai curată!”, proiect ce are menirea de a sensibiliza elevii cu privire la frumusețile naturii, de a-i învăța să o îndrăgească, să o ocrotească și să adopte o poziție fermă față de cei care distrug mediul.

Pe parcursul derulării proiectului am urmărit ca elevii:

- să cunoască problematici ce vizează acțiunile de ocrotire a mediului înconjurător;
- să înțeleagă noțiuni de legislație a mediului;
- să știe care sunt resursele naturale din zonă și care este importanța lor în viața oamenilor;
- să fie informați în legătură cu principalele aspecte legate de educație ecologică;
- să-și formeze capacități și abilități de investigare - experimentare a realității, folosind instrumente specifice particularităților de vârstă și individuale;
- să manifeste interes și responsabilitate pentru menținerea unui mediu echilibrat, propice vieții sănătoase;
- să realizeze propriul spațiu ecologic atât în clasă cât și acasă;

Pentru realizarea obiectivelor acțiunilor ecologice este necesară colaborarea cu părinții, comunitatea locală, mijloace de informare, agenții de turism, agenții de mediu, grădini botanice, grădini zoologice și sponsori particulari. Printre acțiunile concrete care se pot desfășura cu elevii putem aminti:

- amenajarea propriului colț ecologic în clasă care să cuprindă atât plante cât și animale;
- acțiuni de îngrijire a parcului școlii și a zonei aflate în imediata vecinătate a școlii;
- plimbări, vizite, drumeții și excursii;
- crearea unor trasee ecologice;
- realizarea de pliante, mape sau portofolii;
- expoziții florale, de fotografii sau desene;
- concursuri, întreceri și serbări;

Familiarizarea elevilor cu noțiunea de ecologie și definirea acesteia, ca fiind știința care studiază raporturile dintre organisme și mediu, impune dascălilor o bună pregătire științifică și tact pedagogic. Obiectivul central îl reprezintă îmbunătățirea raportului copil-

mediu, acțiunile ecologice oferind cadrul optim de formare și dezvoltare a unei atitudini normale. În realizarea acestor demersuri active și motivate este necesară multă afecțiune, răbdare, pricepere și dragoste. Modificarea sau formarea conduitei ecologice nu poate fi rezultatul unei munci în salturi, întâmplătoare, ci al unei activități permanente.

Varietatea materialelor prezentate copiilor în cadrul activităților desfășurate ușurează înțelegerea noțiunilor și fenomenelor prezentate. Realizarea pliantelor și a posterelor oferă copiilor posibilitatea de a cunoaște și înțelege responsabilitățile pe care le au față de mediu.

Elevii comentează cu plăcere, apreciază ce e bine și ce este rău, își asumă responsabilități și roluri în protejarea mediului. Înțelegând natura, copilul percepe rolul bine definit al fiecărei specii de plante și animale sau al fiecărui fenomen prezent în natură, conștientizând că dispariția sau distrugerea unora aduce dereglări importante pentru întreg ecosistemul.

Dacă toate aceste noțiuni vor fi înțelese putem fi siguri că micșii noștri școlari vor deveni înfocați apărători ai mediului înconjurător, vor reflecta și se vor mobiliza permanent pentru atingerea unui nivel superior de gândire ecologică și practică.

„A respira aer curat cu planeta” nu este doar slogan ecologic, ci poate fi și un comportament dacă generația ce ne va urma se va lăsa convinsă că, măcar pe calea protecția mediului, își va putea face viitorul mai curat și mai sănătos.

Bibliografie:

- Revista, Învățământ primar, nr. 3-4/2005, Editura Miniped, București;
Revista, Învățământ primar, nr. 2-3/2000, Editura Miniped, București;
Revista, Învățământ primar, nr. 1-3/2006, Editura Miniped, București;

ZIUA NAȚIONALĂ A LECTURII

*Prof.înv.primar Uzuru Domnica
Școala Primară Corobăi, structură a
Școlii Gimnaziale „Ion Vilceanu”, loc. Drăgotești*

Motto: “ Citește! Citind mereu, creierul tău va deveni un laborator de idei și imagini, din care vei întocmi înțelesul și filozofia vieții.”(Mihai Eminescu)

Începând din acest an, ziua de 15 februarie devine Ziua Națională a Lecturii. Cu prilejul acestei zile se pot organiza activități culturale, sociale și educaționale prin care se evidențiază importanța lecturii, având un rol pregnant în formarea copiilor.

Această zi a fost aleasă cu scopul de a comemora și nașterea lui Spiru Haret, matematician, fizician, profesor, om politic, ministru al cultelor și instrucțiunilor publice, membru titular al Academiei Române. Spiru Haret a determinat sporirea numărului școlilor: între 1897 - 1910 s-au ridicat în toată țara 2.343 de școli, dintre care 1.980 cât timp Haret a fost ministru. Pentru că bugetul statului și al comunelor nu îngăduia gratuitatea unor cărți necesare școlilor, a dispus ca editarea lor să fie făcută de minister, pentru a le ieftini. De asemenea, Spiru Haret este cel care a înființat grădinițele de copii din România. El a încurajat concursurile de cărți didactice, susținând reviste ca *Școala română*, *Convorbiri didactice*, a creat școli de adulți și cantine pentru copiii săraci, fiind și promotorul turismului școlar. În 1904 a înființat Școala Superioară de Arhitectură și Comisia Monumentelor Istorice.

Pornind de la inițiativa Ministrului Educației de a declara data de 15.02.2022 Ziua Națională a Lecturii, ne-am mobilizat și, am reușit să organizăm o gamă diversă de activități cu scopul de a-i apropia și mai mult pe elevi de lectură.

Așadar, toți elevii din școală, de la clasa Pregătitoare, la clasa a IV-a, au citit timp de 15 minute din cartea preferată pe care fiecare și-a adus-o de acasă.

Proiectul educațional pe care l-am propus, a reprezentat o încercare de a repune în drepturi "cartea" și "biblioteca", de a le aduce în atenția copiilor și părinților, de a contribui la redescoperirea lecturii ca o plăcere, o relaxare, un izvor de cunoaștere și visare fără egal. Selectarea lecturii suplimentare revine și, învățătorului, care cunoaște cel mai bine afinitățile sufletești ale elevilor, precum și conținutul educativ necesar într-o anumită etapă a dezvoltării lor. Dacă elevul începe a citi din curiozitate și insistă motivat, el va realiza multe progrese:

prin informare, prin determinarea cititului coerent, conștient, prin implicare afectivă, prin însușirea unui vocabular expresiv, prin îmbogățirea vocabularului

În concluzie, prin schimbul de experiență dintre elevi, am reușit să-i convingem de valoarea culturală și spirituală a cărții, să-i determinăm să descopere și să înțeleagă că ele pot deveni cei mai fideli prieteni și mentori.

UN PARTENERIAT SPECIAL ÎN CONDIȚII SPECIALE...

*Prof.înv.primar, Butan Cristina
Școala Gimnazială Nr.1 Bumbesti-Jiu*

În contextul pandemic în care ne-am aflat o bună perioadă de timp, moment ce a fost marcat de tot soiul de interdicții ce au stopat activitățile cu care eram obișnuiți până atunci, întrucât trebuia respectată distanțarea socială, purtarea măștilor,etc., a fost necesar să găsim soluții încât elevii să fie implicați totuși, cu responsabilitate în activități atractive .

Știm cu toții că parteneriatele școlare facilitează realizarea unor proiecte prin care elevii au posibilitatea să își perfecționeze și să pună în practică cunoștințele, să participe la competiții, excursii, schimburi de experiențe, socializând și perfecționându-și competențele de comunicare iar proiectarea și implementarea unor activități extracurriculare și extrașcolare, este o necesitate a activității didactice, dar acest aspect a trebuit regândit, datorită imposibilității de a te deplasa, mai ales în grupuri, în această perioadă, de a comunica eficient, etc.

Astfel, luând partea bună a acestei perioade, mai precis, digitalizarea excesivă, când a fost momentul de readaptare a activității la clasă, prin utilizarea unor tehnici, strategii, dar mai ales aplicații diferite, în care on line-ul a fost dominant, am gândit un set de activități ce au putut fi desfășurate în acest context și am realizat un parteneriat benefic pentru copii și care să respecte rigorile legii din această perioadă.

"Ba da, ba da, pentru cei silitori pitaci și colaci, iar pentru ceilalți, calul bălan"
I.Creangă-*Amintiri din copilărie* Acesta a fost motto-ul umoristic ce ne-a călăuzit în crearea parteneriatului între Școala Gimnazială Nr.1 Bumbesti-Jiu și Școala Gimnazială Bumbesti-Pițic.

Grupul țință al parteneriatului a fost reprezentat de elevii claselor a IV-a A din cadrul Școlii Gimnaziale Nr.1 B-Jiu și elevii claselor I și a II-a, din cadrul Școlii Gimnaziale Bumbesti-Pițic.

Pentru că era începutul primăverii când ne-am gândit la o posibilă colaborare, iar ziua de 1 Martie, ziua mărtișorului corespundea cu ziua nașterii marelui povestitor, Ion Creangă, am zis să sărbătorim într-un mod aparte aceste evenimente și astfel, am organizat temele în jurul acestei teme.

Prețuit pentru înțelepciunea "simplă", ușor de pătruns, dar mai ales pentru umorul său, Ion Creangă este îndrăgit de copii, gustat pe deplin, cu condiția de a fi adus în atenția lor cu dibăcie. Odată trecute obstacolele regionalismelor, umorul inegalabil le cucerește inteligența și spiritul, iar în bagajul lor de cunoștințe va rămâne mereu în uz bogăția zicerilor, proverbelor și zicătorilor populare, care fac delicul unei limbi vorbite, vie. Citindu-l pe Creangă, copiii învață să glumească, să facă haz, uneori de necaz, alteori pe propria socoteală, ceea ce înseamnă finalmente inteligență, spirit înalt și nu în ultimul rând, omenie.

Scopul proiectului l-a constituit cunoașterea, prețuirea și valorizarea operei marelui povestitor, promovarea tradițiilor românești.

Proiectul s-a desfășurat în perioada: 19 februarie - 02 martie 2022, activitățile desfășurându-se în sălile de clasă, respectiv, CDI Bumbesti-Jiu.

În cadrul proiectului ne-am propus următoarele **activități**:

„Să-l cunoaștem mai bine pe Creangă”

- prezentarea unui material PowerPoint despre marele povestitor
- audierea unor fragmente din poveștile și povestirile lui, în interpretarea unor actori renumiți;

”Vizionare povești după I. Creangă...”

Punguța cu doi bani

Fata babei și fata moșneagului

Ursul păcălit de vulpe

Amintiri din copilărie (La cireșe, Pupăza din tei, La scălat)

Moș Ion Roată și Unirea

Analiza operelor lui Ion Creangă prin metode activ-participative

(Cubul, explozia stelară, cvintet, mozaic, diagrama Wenn)

Mărțișoare pentru fiecare

realizarea de mărțișoare și a unor lucrări artistico-plastice inspirate din poveștile lui

-expoziție de mărțișoare

Dramatizare:

Procesul lui Nică

Pupăza din tei

Interpretarea unor melodii inspirate din povești

Diseminarea activităților desfășurate în cadrul proiectului

Împărtășirea impresiilor

Recompensarea cu diplome a tuturor participanților în proiect.

Astfel, am respectat condițiile de realizare a acestui proces: comunicare, coordonare, cooperare și parteneriat. Am identificat scopul și interesul comun, util, am găsit modul optim pentru realizarea scopului propus, am resurselor disponibile pentru a atinge scopul propus;

Astfel, elevii au învățat să gândească critic, complex, și-au dezvoltat gândirea multicauzală, au experimentat abilități de rezolvare de probleme, de empatie, de toleranță și, nu în ultimul rând, au socializat, învățând să fie mai apropiați, să lege noi prietenii, să-și împărtășească experiențe personale.

În societatea actuală este extrem de important rolul școlii în favorizarea relațiilor constructive, în crearea relațiilor pozitive între elevi și semenii lor, în promovarea comportamentului incluziv.

Bibliografie

- 1. Băran-Pescaru, A. (2004). Parteneriat în Educație. București: Editura Aramis**
- 2. Vrășmaș, E., A. (2002). Parteneriatul educațional. București: Editura E.D**
- 3. Chioncel, N., A. (2007). Educație – Cultură - Societate, Școală pentru comunitate. Editura Universității din Oradea.**
- 4. Cucuș, C. (2006). Pedagogie. Iași:Editura Polirom.**

ROLUL JOCULUI DIDACTIC ÎN MENȚINEREA MOTIVAȚIEI PENTRU ÎNVĂȚARE A ELEVILOR DIN CICLUL PRIMAR

*Prof.înv.primar:Dumitrescu Ileana-Daniela
Școala Gimnazială Cărpiniș,Crasna,Gorj*

Jocul didactic este o metodă bazată pe acțiune simulată, care realizează un scop și o sarcină din punct de vedere matematic. Jocul, propus elevilor în anumite secvențe de instruire, este un ansamblu de acțiuni specifice deoarece: utilizează reguli de joc; introduce elemente de joc pentru rezolvarea unei sarcini. Ca metodă, jocul se regăsește pe anumite secvențe de învățare în majoritatea sarcinilor matematice din primele clase primare. Chiar dacă este propusă elevilor o sarcină cu caracter euristic, elementele de joc (con competiția, surpriza, așteptarea) motivează participarea activă a elevilor. Utilizarea jocului accentuează rolul formativ al învățării matematicii prin: exersarea operațiilor gândirii (analiză, sinteză, comparație, clasificare); însușirea cunoștințelor matematice într-un cadru ludic; dezvoltarea spiritului imaginativ-creator, de observație și de inițiativă; dezvoltarea spiritului de competiție și de echipă.

Introducerea jocului în diferite etape ale demersului didactic conduce la un plus de eficiență formativă în planul cunoașterii, dezvoltă la elevi atitudini afective și conduite conștiente de acțiune. În acest fel, învățătorul reușește să activeze copiii din punct de vedere cognitiv, operațional și afectiv sporind gradul de înțelegere și participare activă a elevului la actul de învățare, să evidențieze modul de acțiune în diverse situații, să formeze deprinderi de interacțiune în cadrul grupului și, nu în ultimul rând, contribuie la formarea deprinderilor de autocontrol a conduitelor operatorii și a achizițiilor cognitive ale copiilor. Este foarte importantă ponderea pe care o acordă învățătorul jocului, ca metodă în cadrul strategiei alese deoarece, în funcție de complexitatea obiectivelor, opțiunea pentru una sau alta dintre metodele specifice impune respectarea unor criterii de selecție în așa fel încât metoda aleasă: să asigure realizarea obiectivelor propuse; să angajeze copilul în activitatea directă de asimilare a conținutului; să formeze deprinderi de autoevaluare; să optimizeze utilizarea timpului didactic și să raționalizeze efortul elevilor.

Jocul didactic utilizat la toate nivelurile de învățământ și la toate disciplinele este modalitatea prin care se îmbină perfect elementele instructiv-educative și cele distractive conducând la o unitate deplină între sarcina didactică propusă și acțiunea de joc. Jocul didactic reprezintă un mijloc important de educație care nu trebuie să lipsească din activitățile

școlare. Folosit ca activitate de învățare și predare, chiar și de evaluare, jocul didactic asigură varietate, diversitate, implicare emoțională, dinamism, bună dispoziție, antrenare, restabilind echilibrul psiho-fizic, furnizând motivații stimulatorii, fortificând energiile fizice și intelectuale ale elevilor. Din activitatea desfășurată la catedră am constatat faptul că jocul didactic este o formă de activitate foarte îndrăgită de elevi, antrenantă și motivantă, care ajută la dobândirea de noi cunoștințe, consolidarea acestora, evaluarea priceperilor și deprinderilor. Cunoscând particularitățile de vârstă și individuale ale elevilor, precum și nivelul de pregătire al acestora, am introdus jocul didactic în momente cheie ale lecției pentru a le menține trează atenția, pentru a le stârni curiozitatea, pentru a le stimula interesul pentru învățare. Zâmbetul și bucuria pe care aceștia mi-au transmis-o, m-au determinat să continui perfecționarea în privința metodelor didactice utilizate la clasă, metode în care să primeze inventivitatea, originalitatea și creativitatea, dar și cunoașterea, prin intermediul elevilor, a metodelor ce pot contribui la creșterea randamentului școlar și deci la îmbunătățirea performanțelor școlare. Atmosfera ce se poate crea este uimitoare, caldă și relaxată.

Jocul didactic este o activitate plăcută și atractivă pentru elevi fiind accesibil tuturor datorită originalității sale. Prin joc se antrenează capacitățile creatoare ale elevilor ajutând la asimilarea, fixarea, sistematizarea și consolidarea cunoștințelor. Nu trebuie să uităm însă faptul că rolul jocului didactic este acela de a optimiza actul didactic, de a provoca, de a menține, de a stimula atenția și interesul pentru disciplinele de studiu. Folosit în exces se poate ajunge la diminuarea calității actului didactic.

BIBLIOGRAFIE

- 1. Chateau, Jean, Copilul și jocul, E.D.P., București, 1972.**
- 2. Anca-Roxana Potecașu, Criza educațională în România,**

REMEDIEREA DIFICULTĂȚILOR DE CITIT-SCRIS LA CLASA A II-A

- STUDIU DE SPECIALITATE-

*Prof. înv. primar, PANĂ ANA
Școala Gimnazială Crușeț, com Crușeț*

Introducere În cadrul sistemului de învățământ, ciclul primar se constituie ca fundament al construcției umane pe care se vor așeza apoi celelalte trepte ale devenirii intelectuale și profesionale. De aceea, primii ani de școală în perspectiva unei educații adecvate are prioritate formarea abilităților instrumentale ale copilului – învățarea citit-scrisului.

În activitatea mea didactică m-am confruntat la clasă cu un fenomen negativ care apare în rândul unor elevi și anume dificultatea de a însuși citit-scrisul. Greutățile în învățarea citit-scrisului pe lângă scăderea randamentului școlar, privesc copilul de un izvor de cultură, de un factor important al dezvoltării personalității.

Ipoteză Rămânerea în urmă la abilitatea citit-scris la clasa a II-a poate fi ameliorată prin participarea activă a elevilor la un program coerent de remediere a acestor dificultăți.

Obiectivele vizează următoarele aspecte:

1. Stabilirea nivelului de lectură al elevilor de clasa a II-a, cu calificative I și S.
2. Realizarea unui program de intervenție la citit-scris, cu ajutorul căruia elevii să depășească cele mai multe dificultăți de acest tip.
3. Stabilirea gradului în care programul a fost eficient.

Variabile:

Variabila independentă: Participarea activă a elevilor la un program coerent de remediere a dificultăților de citit-scris la clasa a II-a.

Variabilele dependente: Îmbunătățirea performanțelor școlare ale elevilor.

Nivelul motivației pentru depășirea acestor dificultăți.

Gradul de formare al acestor deprinderi etc.

Metodele și procedeele utilizate în corectare sunt precizate în funcție de: simptomatologia și diagnosticul diferențial, natura etiologiei dislexo-disgrafiei. Întreaga terapie va fi centrată pe formarea deprinderilor corecte și înlăturarea celor deficitare, pe stimularea activității psihice și dezvoltarea personalității. În corectare se folosesc două categorii de metode: cu caracter general și cu caracter specific logopedic. Metodele și procedeele cu caracter general urmăresc să pregătească subiectul din punct de vedere logopedic.

Pregătirea se realizează sub formă de joc cu caracter distractiv-relaxant:

- Exerciții pentru dezvoltarea musculaturii degetelor și a mâinii.
- Închiderea și deschiderea ritmică a pumnului și a degetelor. • Imitarea cântatului la diferite instrumente muzicale.
- Trasarea literelor în aer.
- Decuparea de figuri și colorarea lor.
- Modelaj în plastilină.
- Strângerea mingii de tenis.

Educarea auzului fonematic se realizează sub formă de joc prin:

- Recitarea unor poezioare care conțin sunete apropiate sonor.
- Jocuri de recunoaștere a vocii colegilor.
- Liste cu cuvinte paronime în care se diferențiază: p – b, t – d, c – g, f – v, s – z, s – j, l – r.

Educarea și dezvoltarea capacității de orientare și structurare spațială:

- Exerciții de fixare a schemei corporale.
- Recunoașterea și denumirea diferitelor părți ale corpului.
- Plasarea diferitelor obiecte în spațiu în raport cu propriul corp.
- Exerciții de stabilire a relațiilor spațiale între diferite obiecte.
- Exerciții pentru plasarea corectă în pagină.
- Reproducerea figurilor geometrice.
- Uniformitatea literelor, respectarea distanței dintre grafeme, respectarea înclinației grafemelor. Înlăturarea atitudinii negative față de citit-scris și educarea personalității se realizează prin psihoterapie. Se efectuează exerciții de despărțire în silabe, dictarea și citirea de cuvinte și propoziții, autodictarea și autocorectarea. Dezvoltarea și perfecționarea abilităților de citit-scris

Procedeele utilizate:

- Citirea imaginilor izolate și în suită.
- Citit-scrisul selectiv. Indicarea literelor și a cuvintelor apreciate ca fiind problemă.
- Citirea și scrierea în ștafetă, procedeu ce presupune atenție din partea tuturor copiilor deoarece nu se știe cine va fi desemnat în continuarea acțiunii de citit sau scris.
- Citirea și scrierea pe roluri.
- Exerciții de copiere, dictare, compunere.

Eșantionul de subiecți: clasa a II-a A și clasa a II-a B Elevii depistați cu dificultăți de citit-scris, în urma aplicării unei dictări și a citirii unui text, au fost supuși unui program de ameliorare și recuperare.(clasa a II-a A) .După terminarea programului, atât la dictare, cât și la

citire, elevii au făcut progrese semnificative. La cealaltă clasă, unde nu s-au derulat programele de recuperare, au rămas la același nivel.(clasa a II-a B) Rămânerea în urmă la învățatură este o problemă la care majoritatea învățătorilor caută soluții diverse, deoarece numai prin ajutorul nostru elevul va putea trece cu bine peste aceste dificultăți.

INDIVIDUALIZAREA ȘI TRATAREA DIFERENȚIATĂ A ELEVILOR ÎN ÎNVĂȚAREA MATEMATICII

*Prof. înv. primar Văduva Luiza Adela
Școala Gimnazială Padeș, Gorj*

Nu se poate vorbi de activizarea elevilor, fără a se avea în vedere individualizarea procesului de predare-învățare și evaluare. De fapt, este vorba de o activizare diferențiată pe fondul unei individualizări corect practicate. Individualizarea și tratarea diferențiată a elevilor constituie două dintre strategiile principale de ameliorare a randamentului școlar și de înlăturare a insucceselor.

Individualizarea și abordarea diferențiată a procesului de instruire la matematică presupune, pe de o parte, după cum am menționat în capitolele anterioare, cunoașterea elevilor, investigarea lor permanentă și urmărirea evoluției lor, pentru a le putea adresa în orice moment sarcini corespunzătoare nivelului lor real de dezvoltare. Pe de altă parte, individualizarea și tratarea diferențiată presupune o bună cunoaștere a conținutului disciplinei ce se predă și respectarea cerințelor unitare pe care le exprimă programele școlare.

Activitățile matematice, în concepția individualizării învățământului matematic, necesită o profundă și competentă analiză a conținutului noțional al matematicii, o raționalizare și o programare secvențială a acestuia din care să rezulte solicitările pe care învățătorul le adresează elevilor și care trebuie gradate în raport cu capacitățile și ritmurile fiecărui elev, ale grupurilor și ale clasei, ca unitate socială.

Natura, structura și scopul modurilor de organizare a activităților diferențiate cunosc traiecte variate după realitățile educaționale cărora le sunt destinate.

Astfel putem identifica următoarele tipuri de acțiune: terapeutică, destinată elevilor aflați în limitele situației normale, dar cu unele lacune în cunoaștere, datorate fie unor ritmuri mai lente, fie unor situații de adaptare mai greoaie la sarcinile didactice (specifice clasei I, dar și celorlalte), precum și datorită unor momente critice în dezvoltarea psihofizică (tulburări psihoafective, instrumentale, etc.); recuperatorie, destinată elevilor aflați în situații de ușor handicap (dizarmonii cognitive, tulburări de atenție și limbaj, de memorie, gândire sau noncognitive, cum ar fi cele de natură motivațională, volitivă, relațională, etc.); de suplimentare a programului de instruire, destinate elevilor care dispun de capacități și abilități sau de structuri motivaționale și

preferențiale conturate și orientate favorabil spre disciplina matematică; de orientare sau reorientare, verificare și control, destinate celor care solicită sau li se impun asemenea programe.

Deosebit de necesară pentru promptitudinea și eficiența măsurilor ameliorative și corective ce se introduc este ținerea de către învățător a evidenței greșelilor, atât a celor esențiale pentru fiecare elev, cât și a celor tipice pentru întreaga clasă. Numai unitatea abordării generale și individuale în analiza cauzelor rămânerii în urmă la învățatură poate duce la rezolvări eficiente, poate face practic posibilă perfecționarea procesului instructiv-educativ.

Concomitent cu observarea manifestărilor în situații variate a diferitelor procese psihice este indicat să se administreze probe care pun în evidență dezvoltarea proceselor respective, în special a operațiilor intelectuale care au un rol fundamental în învățare.

Dacă învățătorul urmărește să cunoască mai bine diferențele între copii în cea ce privește dezvoltarea operațiilor de gândire atunci va administra probe adecvate relevării unor asemenea aspecte pe baza cărora va adopta măsurile corespunzătoare fiecărei situații în parte :

-Pentru depistarea copiilor rapizi în gândire și acțiune:

Unește cifra cu mulțimea care o reprezintă. Colorează fiecare mulțime cu aceeași culoare pe care o are cifra care-i corespunde.

-Pentru depistarea copiilor cu ritm lent de gândire și acțiune:

Unește cifra cu mulțimea corespunzătoare, printr-o linie.

-Pentru copiii care au absentat o perioadă mai mare de timp, dar cu posibilități intelectuale normale:

Desenează tot atâtea obiecte câte arată cifra.

Pentru a stabili nivelul de dezvoltare la copiii din clasa I a proceselor de analiză și sinteză se pot administra probe esențiale în însușirea numărului, precum și a celorlalte operații intelectuale:

- Probe de analiză și sinteză

- Probă de comparare

-Probă de clasificare

-Probă de stabilire de relații

- Proba de analogie

Rămâne ca o sarcină permanentă a fiecărui învățător să facă eforturi sistematice pe linia unei cunoașteri atente a elevilor și, pe această bază, să proiecteze și să aplice creator, potrivit cu cel

mai bun efect așteptat, acele soluții individualizatoare pentru asigurarea dezvoltării personalității integrale a elevilor din ciclul primar și, mai departe din cel gimnazial și liceal.

Bibliografie:

1. ROȘU MIHAIL, „Didactica matematicii în învățământul primar”, Ministerul Educației și Cercetării, 2006

2. „Recuperarea rămânerii în urmă la matematică”, Ministerul Educației și Cercetării. Unitatea de Management a Proiectului pentru Învățământul Rural, București, 2005;

3. „Recuperarea rămânerii în urmă la matematică”, Editura Educația 2000+, București, 2005

JOCURILE COPILĂRIEI

Prof. inv. primar Văgăună Anca Lidia

Școala Gimnazială "Alexandru Ștefulescu" Tg-Jiu

Motto: „Când nu mai ești copil, ai murit de mult.” (Constantin Brâncuși)

În viața copilului jocul este o activitate deosebit de atrăgătoare care evoluează între ficțiunea pură și realitatea muncii și ne ajută să cunoaștem mai bine înclinațiile copilului, fiind cel mai bun turn de observație de unde putem avea o vedere de ansamblu asupra dezvoltării copilului. Jocul ne permite să urmărim copilul sub toate aspectele dezvoltării sale, în întreaga sa complexitate: cognitiv, motor, afectiv, social, moral. Nu ne putem imagina copilăria fără râsetele și jocurile sale. Un copil care nu știe să se joace, „un mic bătrân”, este un adult care nu va ști să gândească. „Copilăria este ucenicia necesară vârstei mature, iar prin joc copilul își modelează propria sa statuie” (J. Chateau, 1967) Prin joc el pune în acțiune posibilitățile care decurg din structura sa particulară; traduce în fapte potențele virtuale care apar succesiv la suprafața ființei sale.

Prin joc, copiii:

- învață elemente de vocabular nou numind obiectele în timpul jocului; caracteristicile acestora, relațiile dintre ele, utilizând structuri gramaticale, dezvoltându-și abilitatea de a susține o conversație;

- exprimă dorințe, negociază, împărtășesc idei, experiențe, imită aspecte din viața cotidiană.

- învață muzica prin intermediul jocurilor cu text și cânt, jocurilor cu acompaniament instrumental;

- își formează deprinderi matematice, construiesc, numără cuburi, obiecte, le compară, le sortează, le așază în spațiu.

- își dezvoltă abilități spațiale prin arte (desen, pictură, modelaj), prin jocurile de corespondență vizuală și pe baza realizării de semne vizuale; aleargă, se cațără, aruncă și prind mingea sau alte obiecte, sar coarda dezvoltându-și abilitățile de tip corporal-kinestezic; conștientizează propriile sentimente, gânduri;

- rezolvă situații problematice, găsește soluții pentru probleme reale;

- dobândește abilități sociale îndeplinind diferite roluri sociale, învață să vadă lumea din perspectiva altor persoane, folosesc limbajul adecvat negocierii și rezolvării de probleme, colaborează și acceptă propuneri, idei etc.

Jocurile libere sunt jocurile alese, propuse, inițiate de copil, fără intervenția adultului. Jocul liber-creativ și activitățile alese sunt cele mai eficiente forme de activitate pentru dezvoltarea personalității copilului. Atunci când copiii își satisfac interesele, ei învață să acumuleze informații și să tragă propriile concluzii în legătură cu acestea. Este vârsta când ei pot acumula cunoștințe noi tot timpul, iar influențele mediului au un rol foarte mare în asigurarea unei experiențe complexe și variate, cât și stimularea gândirii. Jocul liber nu este o activitate „ sălbatică “, este o activitate plină de viață, în care copiii au prilejul să exploreze medii diferite și să îndeplinească sarcinile individual/ pe grupuri mici. Fiecare copil are dreptul să aleagă și să participe la activitățile care îl interesează. Jocul reprezintă cea mai importantă sursă de învățare pentru copii, este activitatea care îi ajută cel mai mult și eficient să învețe. Prin joc copiii învață să interacționeze cu ceilalți, să exploreze mediul, să găsească soluții la situațiile problemă, să își exprime emoțiile, să achiziționeze cunoștințe și abilități care îi vor fi necesare pentru adaptarea la cerințele școlii.

Copiii s-au jucat mereu. Între ei ori singuri, cu obiecte sau fără, au inventat jocuri, au cântat, s-au alergat, au râs, au plâns și au luat-o de la capăt. Au obosit, s-au supărat, s-au împăcat și au vrut să se mai joace puțin. Copilăria fără poveste și joc nu există. Anii '90 au deschis porțile României către lume. Viața a devenit mai trepidantă, s-a aglomerat traficul, s-au înmulțit mașinile, terenurile din jurul blocurilor s-au transformat în parcuri, spațiile verzi au devenit interzise pentru joacă. Au apărut rolele, s-au înmulțit bicicletele, copiii își mai puneau câte o păturică și jucau liniștiți, jocuri de cărți, Monopoly.

Activitățile în aer liber au devenit din ce în ce mai puține. Băieții au început să joace baschet, fotbal, tenis din ce în ce mai organizat, în cluburi și săli. Activitățile în aer liber au fost înlocuite cu săli de fitness.

Au apărut apoi telefoanele mobile, jocurile pe calculator, tablete, Internetul. Consolele de jocuri electronice au înlocuit bețele și mingea.

Jocurile copiilor de azi sunt supravegheate de adulți, ori chiar îi implică și pe aceștia. Cei mici se joacă azi la grădinițe, în parcuri, la întâlniri stabilite.

ȘOTRONUL

Este o activitate prin care copiii își dezvoltă atenția, răbdarea și mobilitatea picioarelor. În plus, prin acest joc cei mici reușesc să se concentreze și învață să respecte reguli.

Vârsta jucătorilor: >4 ani

Numărul de jucători: >1 jucător (cu cât mai mulți, cu atât mai bine)

Materiale necesare: cretă

Cum se joacă:

1. Se trasează pe jos traseul de șotron. Acest lucru se face cu cretă pe asfalt. Traseul se poate desena cu câte căsuțe doresc jucătorii (ex: 9 căsuțe).
2. Se alege ordinea jucătorilor la șotron. 3. Jucătorul stă în fața căsuței cu nr. 1 și aruncă o pietricică în aceasta. Trebuie să sară într-un picior în prima căsuță, să se aplece să recupereze pietricica și să sară înapoi de unde aruncat.
4. Jucătorul aruncă pietricica în următoarea căsuță (cu nr. 2). Sare într-un picior în căsuța 1, apoi în căsuța 2, se apleacă să recupereze pietricica și parcurge traseul înapoi la start, tot într-un picior.
5. Se continuă în același fel până se ajunge la ultima căsuță și înapoi.
6. Primul jucător care parcurge tot traseul fără greșeală, câștigă.

Reguli: 1. Pietricica trebuie aruncată pe rând, în fiecare căsuță.

2. Jucătorul pierde rândul la aruncare atunci când: • nu reușește să arunce pietricica în căsuța care trebuie; • dacă atinge cu piciorul vreo linie sau sare afară din șotron; • dacă își pierde echilibrul și pune ambele picioare jos.
3. Când pietricica se oprește pe linia căsuței în care trebuia să aterizeze, se repetă aruncarea.
4. Jucătorul poate trece la următoarea căsuță dacă a reușit să recupereze pietricica în mod corect, fără să-și piardă rândul la aruncare.
5. Când vine rândul unui jucător care a mai aruncat înainte, dar a pierdut rândul, acesta va continua de unde a rămas.

ȚĂRILE

Este o activitate foarte distractivă, pentru toate vârstele, ce dezvoltă foarte bine abilitățile de strategie și empatie. Totodată, dezvoltă atenția, precizia și viteza de reacție!

Vârsta jucătorilor: >4 ani

Numărul de jucători: >3 jucători (cu cât mai mulți, cu atât mai bine)

Spațiul de joacă: afară, în parcuri, în fața blocului, în curtea școlii etc.

Materiale necesare: cretă, minge

Cum se joacă:

1. Fiecare jucător își alege o țară pentru care să joace.
2. Se trasează pe jos un cerc mare, în care să încapă toți jucătorii. Fiecare jucător primește o bucată din cerc în care scrie numele țării sale.
3. Fiecare jucător se poziționează la el în țară și se trage la sorți sau se alege jucătorul care începe jocul.

4. Jucătorul ia mingea și strigă: „Să tragă mâța de coadă și șoarecele de urechi țara cu numele de ...” și va spune numele unei țări, dintre cele participante la joc. După aceea, va arunca mingea în aer.
5. Jucătorul cu țara care a fost strigată trebuie să prindă mingea cât mai repede, să o aducă în cerc și să strige „STOP”. În acest timp, restul jucătorilor fug cât mai departe de el.
6. La „STOP” nu mai are voie nimeni să se miște. Jucătorul cu mingea alege un jucător pe care încearcă să îl nimerească cu mingea. Are voie să facă 3 pași în direcția lui.
7. Dacă reușește să îl atingă cu mingea, are dreptul să ia o bucată din țara celui atins. Dacă nu reușește, cel care nu a fost nimerit cu mingea va lua o bucată din țara celui care a aruncat după el.
8. Jocul se reia, iar cel care aruncă mingea în sus este jucătorul a cărui țară a fost strigată ultima oară. Dacă acesta nu mai este în joc (toată țara lui a fost cucerită), mingea va fi aruncată de ultimul jucător.
9. Un jucător iese atunci când toată țara lui inițială a fost cucerită.
10. Ultimul jucător rămas în joc, câștigă!

Bibliografie:

1. Lepădatu Ioana, *Dimensiunea ludică a personalității și activitatea sportivă*, Editura Psihimedia , Sibiu, 2005.
2. Răduț-Taciu, R., (coord.), Câmpean, A., Vancea, G., Iacob., D.V., Răduț-Taciu, I., *Pedagogia jocului de la teorie la aplicații*, col. „Științele Educației”, Editura Casa Cărții de Știință, Cluj-Napoca, 2004.
3. Elkonin, D.B., *Psihologia jocului*, EDP, București, 1980.
4. Șchiopu, U., *Probleme psihologice ale jocului și distracțiilor*, EDP, București, 1970.

MODALITĂȚI DE INTEGRARE A COPIILOR CU CES

Prof. înv. primar-Ceaușescu Ana-Maria

Școala Gimnazială Drăguțești

Educația specială este un concept fundamental utilizat în cadrul procesului instructiv-educativ al copiilor cu deficiențe și care se desprinde tot mai mult de conținutul învățământului special. Învățământul special era înțeles ca acea componentă a sistemului public unde se desfășura educația școlară a copiilor cu deficiențe, prin intermediul unor instituții școlare speciale, separate de celelalte unități școlare din învățământul românesc; din această perspectivă a apărut tendința – obiectivă și necesară – de a se înlocui expresia *învățământ special* cu aceea de *educație specială*, cum este posibil să înlocuim și sintagma *copil/elev deficient* cu aceea de *copil/elev cu dificultăți de dezvoltare/învățare* sau *elev cu cerințe educative speciale* (CES).

În ultimele decenii, s-a demonstrat că opțiunile integrării și incluziunii copiilor cu deficiențe în învățământul obișnuit prezintă multiple avantaje pentru atingerea obiectivului egalizării șanselor.

Principiile care stau la baza educației speciale:

Toți copiii trebuie să învețe împreună, indiferent de dificultățile pe care le întâmpină aceștia sau diferențele dintre ele. Societatea și școala trebuie să le acorde tot sprijinul suplimentar de care au nevoie pentru a-și realiza educația în școala publică. Educația egală se realizează prin acordarea sprijinului necesar pentru fiecare copil cu deficiențe în funcție de cerința individuală. Formarea și dezvoltarea școlilor inclusive, atât în mediul urban cât și în cel rural prin asigurarea resurselor umane cât și a celor materiale.

Pentru a realiza integrarea copiilor cu CES, trebuie să acționăm asupra diferitelor nivele de dezvoltare a personalității lor, și anume: la nivel biologic; la nivel psihic; la nivel social.

Modalitatea cea mai eficientă de integrare a copiilor cu CES atât la grădiniță cât și la școală este jocul. Este forma prin care ei pot să-și exprime propriile capacități. Prin joc, copilul capătă informații despre lumea în care trăiește, intră în contact cu alți copii, cu obiecte din mediul înconjurător și învață să se orienteze în timp și spațiu.

Jocurile copiilor devin metoda de instruire în cazul în care ele capătă o organizare și se succed în ordinea implicată de logica cunoașterii și învățării. Astfel intenția principală a jocului este învățarea care pregătește copilul pentru muncă și viață.

Jocul didactic, reprezintă o metodă de învățământ în care predomină acțiunea didactică stimulată. Folosirea acestor jocuri didactice aduce variație în procesul de instruire a copiilor cu CES, făcându-l mai atractiv. Că lucrezi diferențiat în grupe mici, sau cu toți copiii, numai prin joc acestia pot ajunge la descoperiri de adevăruri, își pot antrena capacitatea lor de a acționa creativ, își manifestă istețimea, spontaneitatea, inventivitatea, răbdarea, îndrăzneala. El poate fi utilizat la toate disciplinele de studiu în funcție de necesitatea și deficiența fiecărui copil.

Jocul de rol este o metodă unde este recomandabil ca numărul participanților să nu fie mai mare de zece. Metoda nu trebuie aplicată înainte ca participanții să se cunoască unii pe alții (în caz contrar, implicarea va fi stereotipă și rigidă, neatingându-se obiectivul principal al jocului de rol, acela de implicare și motivare a grupului de participanți în vederea realizării unei pregătiri/ experiențe comune). Prin jocul de rol, copiii au prilejul de a-și forma, consolida și perfecționa următoarele *abilități și componente socio-afective*: leagă prietenii și au încredere unii în ceilalți; negociază și rezolvă conflicte; experimentează sensul puterii, imitând adulții; exprimă fără teamă sentimente de veselie, tristețe, supărare; își modifică propriul comportament în interesul grupului.

Jocuri de spargere a gheții- ice breking - sub această denumire sunt grupate un evantai de tehnici care au drept scop principal diminuarea barierelor inhibitorii privind contribuția persoanei la o activitate în grup. Exercițiile de acest gen contribuie la dezvoltarea abilităților de comunicare verbală și nonverbală. Un exercițiu extreme de simplu este cunoscut sub numele de “**tehnica ziarului vorbitor**”, prin care se cere elevilor la începutul unei ore să-și exprime sentimentele produse de ziua respectivă acționând asupra unui ziar pe care l-a primit de la profesor; astfel, ruperea ziarului poate desemna sentimente de frustrare acumulate de elev.

Poveștile pot fi utilizate în scop educațional : după încheierea lecturii, învățătorul poate realiza împreună cu elevii caracterizarea personajelor pornind de la faptele lor, pot fi imaginate alte finaluri de povești, pot fi căutate soluții alternative la problemele personajelor. Orice proces de învățare (mai ales în cazul elevilor cu CES) este mai eficient și mai ușor de înțeles dacă informațiile prezentate sunt demonstrate și aplicate în situații reale de viață, existând și un feedback continuu de-a lungul întregului proces.

Dascălul are rolul de a găsi permanent metode prin care să trezească atenția acestor copii și să o mențină trează, să găsească noi și noi modalități prin care să-i facă să învețe și să-și dorească acest lucru. Consider că eficiența procesului instructiv-educativ în cazul copiilor cu CES

depinde foarte mult de nivelul de pregătire al cadrului didactic, de determinarea, perseverența și implicarea acestuia, dar și de dragstea cu care își practică meseria, indiferent de dificultățile întâlnite.

SUPRADOTAREA ACADEMICĂ

*Prof. Înv. Primar Avram Elena Andreea,
Școala Gimnazială Nr.1 Bumbăști-Jiu*

Supradotarea academică poate fi înțeleasă ca aptitudine necesară achiziției de cunoștințe și deprinderi predate în școală, conducând la forme de calificare valorizate social. Aptitudinile de tip *academic* (implicând operare mintală de tip logico-matematic) sunt ușor de pus în evidență în cursul activităților de învățare din școală, în timp ce acelea *artistice* sunt recunoscute în calitatea și originalitatea produselor finale (creație literară, muzicală sau grafică, interpretare teatrală sau instrumentală, dans, performanță athletică). Există, firește, și tentația de a interpreta orice răspuns sau act mai neobișnuit al copilului ca semn de dotație superioară.

Cei mai mulți elevi cu dotație superioară posedă una sau mai multe aptitudini care îi singularizează între colegii de aceeași vârstă; sunt însă și cazuri rare în care copilul este înzestrat multilateral (excelează în mai toate domeniile). De regulă, aptitudinile speciale sunt antrenate și cultivate până devin capacități, concretizate în performanțe excepționale (de exemplu, interpretarea la un instrument muzical, executarea unor mișcări de balet, confecționarea unor obiecte de artă etc.).

Strategiile de selecție a copiilor cu dotație superioară vizează, de regulă, punerea în evidență a performanțelor manifestate la anumite criterii cheie, cum ar fi operarea cu numere, calcul matematic, raționament, nivel de înțelegere ridicat, operare cu abstracțiuni, memorie verbală, rezolvarea unor sarcini ce necesită un grad înalt de operare mintală. La cei talentați se evaluează nivelul creativității constatat în produsele activității lor (sub aspectul originalității, flexibilității, fluidității, elaborării).

Identificarea elevilor supradotați nu necesită neapărat eforturi și cheltuieli mari, deoarece majoritatea lor se remarcă de timpuriu prin realizări și aptitudini deosebite. Altfel spus, ei ies singuri în evidență, fiind recomandați de părinți, profesori, colegi, membri din comunitatea lor. Dificultatea majoră survine în cazul celor care, dintr-un motiv sau altul, nu își manifestă potențialul aptitudinal înalt: supradotați cu dificultăți de învățare sau cu probleme emoționale, de comportament sau de adaptare, supradotați cu diverse handicapuri (fizice, senzoriale, lingvistice,

socio-culturale etc.), supradotați lipsiți de motivație pentru activități școlare, supradotați ignoranți în ceea ce privește potențialul aptitudinal latent pe care îl au, supradotați ale căror interese diferă de aptitudinile speciale pe carele posedă, etc.

Procedura tehnică de identificare a copiilor supradotați se numește *screening* (triere) și de regulă necesită o combinație de probe diagnostice și nominalizări (recomandări).

Joseph S. Renzulli (1991) propunea un *model al identificării copiilor supradotați*, în șase pași:

1. selectarea a 50% dintre elevii remarcabili ai școlii (statistic vorbind, 15% din numărul elevilor dovedesc o înzestrare superioară) în funcție de performanțele lor școlare;
2. completarea unei fișe de caracterizare pentru fiecare elev selectat, luând în considerare evaluările profesorilor care îl cunosc;
3. colectarea nominalizărilor din partea anturajului (colegi, părinți), inclusiv a autonominalizărilor;
4. colectarea nominalizărilor speciale (venite de la cadre didactice de la alte școli unde elevul a fost înmatriculat în anii anteriori);
5. informarea părinților celor selectați cu privire la programul potrivit fiecăruia dintre elevi, menționându-se faptul că acceptarea în program nu înseamnă recunoașterea tacită a supradotării lor;
6. identificarea copiilor supradotați în urma derulării programului, prin evaluarea interacțiunii dintre profesor și elev și a evoluției acesteia în timp.

Testarea psihologică are rolul de a măsura corect aptitudinile generale și specifice ale copiilor supradotați (în special coeficientul de inteligență), permițând o proiectare curriculară corectă a activităților instructiv-educative. *Matricea de identificare Baldwin* sintetizează scorurile obținute la șase categorii de probe: cognitive, psihosociale, de productivitate creativă, psihomotorii, de motivație, de procesualitate creativă.

Practicile adecvate presupun coroborarea informațiilor provenite din mai multe surse: scoruri la teste, note obținute la disciplinele academice de bază, rezultate obținute la diverse competiții, concursuri, olimpiade etc., diplome de recunoaștere, premii, trofee câștigate, portofoliu de lucrări. De asemenea, în funcție de programul educațional destinat supradotaților, accentul poate fi pus pe un tip anume de aptitudine: matematică, muzicală, athletică etc.

MODALITĂȚI DE INTEGRARE A COPIILOR CU CERINȚE EDUCATIVE SPECIALE

Prof.inv primar Buleac Madalina Olivia

Sc.Gimn.,Pompiliu Marcea''Tg- Jiu

În țara noastră, elevii cu cerințe educative speciale au învățat în școli speciale, cu cadre didactice pregătite pentru a lucra cu astfel de copii, dar în ultimii ani, s-a ajuns la concluzia că procedându-se astfel, acești elevi sunt oarecum excluși din viața socială și s-a decis integrarea lor în învățământul de masă. Școala, ca instituție publică de formare și socializare umană trebuie să răspundă cerințelor tuturor elevilor, atât celor care au un ritm de învățare și un potențial intelectual și aptitudinal peste medie, dar și celor care manifestă deficiențe de învățare. Ambele categorii pot fi considerate cu cerințe educative speciale și necesită un program individualizat de învățare. În calitate de profesor, am fost pusă în situația de a avea la clasă elevi cu cerințe educative speciale și, în astfel de situații, am încercat să găsesc cele mai bune metode de predare-învățare pentru a-i determina pe toți participanții la actul educațional să se implice conștient în activitățile derulate. Am ținut cont de faptul că elevii integrați au nevoie de sprijinul nostru, al cadrelor didactice și de sprijinul colegilor de clasă. Ei nu trebuie marginalizați în niciun fel, nu trebuie „uitați” în clasă pornind de la ideea că nu vor putea ajunge niciodată ca și ceilalți elev. Obiectivul principal al școlilor de masă în care învață elevii cu CES este asigurarea integrării acestora în mediul școlar. Școala trebuie să aibă în vedere transformarea elevului într-o persoană capabilă să-și creeze propriile procese și strategii de raționament utile pentru rezolvarea problemelor reale și apropiate. Adaptarea curriculum-ului la nivelul clasei reprezintă una dintre soluțiile propuse de către factorii abilitați. Astfel, în urma analizei amănunțite a evaluărilor inițiale, am proiectat conținuturile individualizat și diferențiat, astfel încât să poată fi înțelese de către elevi, am avut în vedere faptul că învățarea trebuie văzută ca un proces la care elevii participă în mod activ, își asumă roluri și responsabilități. Diferențierea curriculumului, atât pentru copiii cu dizabilități, cât și pentru cei cu potențial de învățare ridicat se întemeiază pe aceleași premise: sistemul de învățământ se poate adapta unor abilități și trebuințe diferite; aceleași scopuri educaționale pot fi atinse prin mai multe tipuri de programe adaptate; realizarea scopurilor educaționale este facilitată de selecția și organizarea obiectivelor educaționale conform

diferențelor individuale; diferitele trebuințe educaționale pot fi întâmpinate prin oportunități educaționale variate.

Adaptarea curriculum-ului realizat de cadrul didactic la clasă pentru predarea, învățarea, evaluarea diferențiată se poate realiza prin:

- adaptarea conținuturilor, având în vedere atât aspectul cantitativ, cât și aspectul calitativ, planurile și programele școlare fiind adaptate la potențialul de învățare al elevului prin extindere, selectarea obiectivelor și derularea unor programe de recuperare și remediere școlară;
- adaptarea proceselor didactice având în vedere mărimea și gradul de dificultate al sarcinii, metodele de predare (metode de învățare prin cooperare, metode active-participative, jocul didactic), materialul didactic(intuitiv), timpul de lucru alocat, nivelul de sprijin (sprijin suplimentar prin cadre didactice de sprijin);
- adaptarea mediului de învățare fizic, psihologic și social;
- adaptarea procesului de evaluare, având ca finalitate dezvoltarea unor capacități individuale ce se pot exprima prin diverse proiecte și produse (scrise, orale, vizuale, kinestezice).

Cadrul didactic trebuie să pună un accent pe abordarea pozitivă a comportamentului copiilor, ameliorarea practicilor educaționale, cum ar fi: evitarea discriminărilor, a favorizării sau etichetării copiilor, evitarea reacțiilor impulsive neadecvate, a amenințării și intimidării copiilor, exprimarea încrederii în posibilitățile fiecărui copil de a reuși. În activitățile didactice destinate elevilor cu CES se pot folosi metodele expositive (povestirea, expunerea, explicația, descrierea), dar trebuie respectate anumite cerințe: să se folosească un limbaj adecvat, corespunzător nivelului comunicării verbale, prezentarea să fie clară, precisă, concisă, ideile să fie sistematizate, să se recurgă la procedee și materiale intuitive, să se antreneze elevii prin întrebări de control pentru a verifica nivelul înțelegerii conținuturilor de către aceștia și pentru a interveni cu noi explicații atunci când se impune acest lucru. Metodele de simulare (jocul didactic, dramatizarea) pot fi aplicate cu succes atât în ceea ce privește conținutul unor discipline, cât și în formarea și dezvoltarea comunicării la elevii cu deficiențe mintale și senzoriale. Implicarea lor cât mai directă în situații de viață simulate, trezesc motivația și implică participarea activă, emoțională a

elevilor, constituind și un mijloc de socializare și interrelaționare cu cei din jur. Metoda demonstrației ajută elevii cu dizabilități să înțeleagă elementele de bază ale unui fenomen sau proces. Alături de metoda demonstrației, exercițiul constituie o metodă cu o largă aplicabilitate în educația specială, mai ales în activitățile de consolidare a cunoștințelor și de formare a deprinderilor. În activitatea educativă a copiilor cu cerințe educative speciale se poate folosi cu maximă eficiență învățarea prin cooperare. Lecțiile bazate pe învățarea prin cooperare permit evaluarea frecventă a performanței fiecărui elev care trebuie să ofere un răspuns în nume personal sau în numele grupului, elevii se ajută unii pe alții, încurajându-se și împărtășindu-și ideile, explică celorlalți, discută ceea ce știu, învață unii de la alții, realizează că au nevoie unii de alții pentru a duce la bun sfârșit o sarcină a grupului.

Bibliografie:

Gherguț, A. (2006), Psihopedagogia persoanelor cu cerințe speciale. Strategii diferențiate și incluzive în educație, Editura Polirom, Iași
Popovici, D. (1998) – Învățământul integrat sau incluziv, Editura Corint, București

Revista "Învățământul primar în Gorj", o revistă a tuturor cadrelor didactice din învățământul primar, oferă posibilitatea publicării de articole prin care exemplele de bună practică din școli să fie cunoscute și urmate, proiectele valoroase ale colegilor dascăli să fie apreciate și promovate.

Revista cuprinde diverse rubrici de interes pentru personalul didactic din învățământul primar, cum ar fi:

- exemple de bună practică din activitatea didactică;
- management educational;
- metodologii instructiv-educative;
- alternative educationale, școala, cultură și tradiție.

Personalul didactic interesat este invitat să transmită pe adresa de gmail ***revistainvatamantprimargorj@gmail.com*** articolele pe care dorește să le publice.